

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: Felső szerkesztő: Kiadja:
VÉSZI JÓZSEF. BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Zsigmond püspök.

Budapest, szeptember 15.

— Ki kellett már egyszer mondani az igazságot ebben a kérdésben egyházi részről is!

Zsigmond püspök írja ezt szentistván-papi pástorlevelében. Kiknek írja? Miért írja? Miről írja? Papságának írja, végső szükségéből írja, a papságnak a magyarosítás munkájában való szerepéről írja. A kommentárok szerint Kassa tiszteletreméltó püspöke felháborodott a Nagyszombatban megjelenő *Katolicke Noviny* főmédvényén, mely azt veti szemére az őz főpápnak, hogy erőszakosan magyarosít egyházmegyéjében. Maga Zsigmond püspök is jelzi pástorlevelében, hogy a nagyszombati főmédvény adta kezébe a tollat, mert a hazug vádakkal szemben nyilatkozni akar, a hazug vádakat papságán száradni nem engedi. S aztán a pástorlevél csakugyan polemikának indul, melynek során Bubic püspök pontról-pontról kimutatja, hogy az erőszakos magyarosítás vádja: „*fejfiakhoz nem méltó, fondóba való pletyka*.” De azért nem fűdi a teljes igazságot az a kommentár, hogy Zsigmond püspök egy ostoba cikke akart volna csak felelni. Oh nem. A kassai püspök nem mentegeti a mulat, sőt inkább hazafias haraggal ragadja meg a korbácsot, hogy végigverje azoknak hátán, akik nem érzik elsőrangú kötelességnek a magyarosítást. Nem magát menti, hanem azokat vádolja, akik nem szolgálnak rá a *Katolicke Noviny* támadásaira s nem látják be, hogy ennek a nemzetnek jövője érdekében a magyarosítás terén nagy munkára van szükség — egyházi részről is. Nem polemika tehát Zsigmond püspök pástorlevele, hanem utmutatás és irányjelzés. *Tempus est jam nos de somno surgere!* — harag az

őz főpap fiatalos szózata. Tiszteletendő testvérek, itt az ideje, hogy fölébredjünk álmunkból s valóban megtegyük azt, amivel vádolnak. A multban nem tettük, a jövőben kötelességünk megtenni.

A nevezetes pástorlevélben nem a polemia a fontos: az ébresztés a cél. A támadással kurtán végez Zsigmond püspök. Azt mondja: „Hol voltak a cikkíró gondolatvilágának ősei, mikor az ötvenes években az egész oktatást, még a Hortobágyon is, a német nyelv alapjára akarták fektetni s a városokban és a középiskolákban meg is tették? Vajjon reklamálták-e ők akkor akár a tót, akár a magyar nyelv jogát?” Ennyi az egész válasz. Egy impertinens legyet kerget így el az ember. De mikor Zsigmond püspök ébresztetni kezd, ott csudálatosan erőteljes.

„Valóságos keresetforrás lett nálunk a nemzetiségi igazgatás, mert az gazdagon fizet és gondatlan életet biztosít ama szegény nép önkéntes adományaiából, amelyeket a nagy eszmék érdekében az illetők oltáira letesznek. Mintha csak Bál papjainak esetét látnók meglevenedni.

Még olyanok is, kiket a kormány javaslatára *magas magyar közjogi méltóságra és tisztségre emelt a magyar király kegye* és kiknek, még ha a mieinkkel ellenkező nézeteik volna is, a szerzet meglevél kellene azokat a káposztát keresniök, melyek egymáshoz fűznének minket, e helyett gyakran éppen ellenkezőleg a *gyűlölködés szelleméről azokat keresik, akik iróasztalnak és akik a nem magyar ajku honpolgárok szívébe a magyarok iránt ellenszenvet oltanak* s ha ezek hasonló tényezők működése folytán már megvannak, még inkább kiszécsésk az irt, mely minket egymástól elválaszt; sőt arra is volt eset nem egy, hogy gyűlölettel eitelve támadják azt a *nyolcaszázados történelmi kapcsolatot, mely közöttünk fonnál és hogy ezt annál élesebben demonstrálják, következetesen távol tartják magukat az országgyűlésen való meg-*

jelenéstől, mire őket előkelő közjogi állásuk nemcsak följogosítja, de erkölcsileg kötelezi is, hogy népek előtt is mutassák. miszerint ez rájuk nézve nem létezik, sőt voltak esetek, hogy a *külföldön keresték egyházi és világi szövetségeket Szent István koronájának integritása ellen*.”

Igy támad Zsigmond püspök, mikor állítólag védekezik. És kimondja, hogy itt az utolsó óra, mikor az állam mellett a papságnak is mindent meg kell tennie, hogy ez az ország érzésben, gondolkodásban és nyelvben is egy legyen. A megtamadott papságot fölhívja nagy és céltudatos munkára, mert „Magyarországon csak egy szuverén hatalom lehet és ez a magyar nemzeti államiség, mely a magyar nyelv általános ismerete nélkül el sem képzelhető.” Így beszél a sacerdos magnus, aki hű szolgálja az ő Urának, de utolsó lehelletéig magyar és nem alkuszik. Mit neki minden más tekintet: aki nem magyar, az neki ellensége; az ellenséggel pedig soha sem szövetekezik, nemzete ellen meg éppen nem. Így beszél, sőt így cselekszik Zsigmond püspök. S mi, akik bátrányozó tisztelettel hajlunk meg rajongást parancsoló alakja előtt: azon gondolkozunk, hogy a támadóin felül, akiket bagatellizál, meg fogják-e hallani azok, akikhez igazában szól? Elkövetkezik-e csakugyan az idő, mikor a papság a magyar nemzeti államiség szolgálatába szegődik, amint azt Zsigmond püspök nemcsak hirdeti, hanem cselekszi is? Át fogja-e érezni a nemzetiségi galadások után mindenki, hogy: *tempus est jam nos de somno surgere*?

A kassai püspök pástorlevele az új idők riadoja. Az az aggastyán a legtüzesebb magyar. Riadoját meg nem hallani, tüzén meg nem gyuladni: lehetetlenség. Zsigmond püspök — így beszél egy magyar apostol!

REGÉNY

SZEGÉNY EMBEREK.

(Foma Gorgyjejev).

Írta: GORKIJ MAXIM.

(76)

Kétségbeesett elkeseredés tört ki rajta s így szólt:

— A végzet megrövidített. Miért kellett annyira súlyodnem, hogy elfogadtam az emberek alamizsnáját? Miért kellett tizenkét éven át úgy dolgoznom, mint ahogy a gép dolgozik? Hogy tanuljak. Miért kellett tizenkét éven át a gimnáziumban és az egyetemen azt a sok ostobaságot, azt a sok ellentmondással teltetett tudáságot lenyelnem? Hogy tárcsáiról legyek, hogy nap-nap mellett komédiát játszassam s hogy önmagamot győzzem meg, hogy szükség van arra, amit írok. Hol van az ifjúságom? Egész lelkem tartalmát kiöntöttem. Mi lett az én hitemből? Csak abban hiszek már, hogy ezen a világon semmi sem érteke s hogy ami van ezen a földön, azt mind szét kellene rombolni. Mit szeretek? Onmagamat és érzem, hogy méltatlanra pazarlom szeretetemet. Mit tehetek?

— Majdnem sirva fakadt s vékony kezével tapogatta sovány mellét és nyakát.

Néha azonban kedve támadt az élethez s más hangon beszélt:

— Ami engem illet, én még nem mondtam ki az utolsó szót. Lelkem sok mindent felszívott magába s úgy fogok végigsuhintani a levegőn, mintha korbács volnék. Várj csak. földhöz vágom az újságírást, komoly dologba fogok s írok egy kis könyvet. Az lesz a címe, hogy: *Lelki Mise*. Van ilyen imádság, melyet a haldoklóknak

szoktak fölolvadni. És ez az elgyengült társadalom, télménként fogja ezt magába szívni, mielőtt végképpen elpusztul.

Foma csakugy nyelte a szavakat. Figyelte Jesovot, összehasonlította szavait s észrevette, hogy Jesov éppen olyan tévelygő, mint ő maga. De Jesov hangulata még mindig föl tudta igazgatni Fomát, szavaitól megzavargadott nyelvezte s olykor nagy örömmel észlelte, hogy milyen ügyesen s milyen erővel tudja alkalmazni ő is az egyes kifejezéseket.

Olykor nagyon sajátzerű emberekkel találkozott Jesovnál. Azt hitte rőuk, hogy ezek az emberek mindent tudnak, mindent megértenek, mindenek előttmondanak s mindenben csalást és hamisságot látnak. Némán figyelte őket s hallgatta beszédüket. Tetszett neki szemtelenkedésük, bár rosszul esett neki, hogy bizonyos kereskedés és büszkeség volt viselkedésükben. Azonkívül feltűnt neki, hogy Jesov szobájában mindenki okosabb és jobb volt, mint künn az utcán vagy a vendéglőben. Sajátos dolgokról beszélgettek, sajátlatos mozdulataik voltak. Olykor úgy fölhangoltak, mint egy nagy máglya. Jesov a legrikítóbb láng volt ebben a lántengerben, de ez a láng csak nagyon halványan világította meg Foma Gorgyjejev lelkét.

Egyszer így szólt Jesov:

— Ma mulatunk. Szeddünk új társaságot alakítottak s most az egész munkát akordban kapják a kiadótól. Ennek öröme vigadnak s engem is meghívtak — én ajánlottam az egészest. Elmenjünk? Fizetsz nekik.

— Jó — mondta Foma, akinek mindegy volt, hogy kívül tölti el az időt.

Ezen az estén közönséges arcu emberek társaságában ült Jesov és Foma, a város végén. Vagy tizenkét szedő volt jelen. Tiszteességes ruha volt rajuk s Jesovval egyszerűen és barátságosan bántak. Foma egy kissé csodálkozott

ezen, mert azt hitte, hogy Jesov sokkal magasabb rendű ember volt, mint a munkások. Most azt látta, hogy a szedők szinte észre sem veszik őt, ámbar valamennyi kezét szorított vele, mikor bemutatatták. Főre ült figyelni kezdte őket. Idegennek érezte magát társaságukban s észrevette azt is, hogy Jesov is húzódik tőle. Azt vette meg észre ezenkívül, hogy ez a kis emberke most iparkodik úgy beszélni, mint a munkások, velük együtt bontogatta a sörös palackokat, káromkodott, hangosan nevetett s mindenképpen iparkodott, hogy hozzájuk hasonlítson. Sokkal egyszerűbb ruha is volt rajta, mint más alkalommal.

— Oh testvérek — mondta Jesov boldogan. Milyen jól érzem itt magamat. En sem vagyok valami nagy madár. Az apám törvénytészi szolgája volt s Jesov Mátyásnak hívták.

— Ugyan miért mondja ez ezt? — kérdezte Foma. — Hát fontos az, hogy kinek a fia valaki? Hisz nem aszerint beszél az ember, hogy ki volt az atyja, hanem aszerint, hogy mennyi az esze.

A nap leszállott s az égen gyönyörű, lán-goló máglya gyúlt ki, mely pirosra festette a fel-fölét. Mészre a társaságot három fiatal ember hevert a föben. Előttük Jesov állt s hangosan beszélt:

— Ti a munka szent lobogóját viszitek s én ugyanennek a seregnek vagyok katonája. Mi mindnyájan a saját ő fenségének szolgálatunk s kell, hogy örök barátság fűzőn egybe bennünket.

— Ugy van! — mondta egy vastag hang. Kérjük, tartsa ki befolyását a kiadónál! Nem szabad összekeverni ezt a két fogalmat: Betegség és Részezség! Ha barátaink egyike részeg, levonja a bérét, ha beteg, akkor is levonja.

— Természetes — mondta Jesov. Ámbar a kooperáció elve...

(Folytatása következik.)

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Sasvár szeptember 14.

Sasvár, szeptember 14.

Sasvár, szeptember 14.

Sasvár, szeptember 14.

— A *Budapesti Napló* tudósítójától. —

Debreczen, szeptember 14.

A miniszter a diszülés után megnyitotta a kamarai székház földszintjén berendezett *iparmuzem*et, amely egyike az ország leggazdagabb gyűjteményeinek. Azután a *küldöttségek tisztelgése* következett. A

debreczeniek küldöttségének, amely vasúti üzletigazgatóságot kért és egyebek között szobabozta a vasúti minisztérium létesítésének kérdését, a miniszter azt válaszolta, hogy vasúti minisztérium felállításáról még korai beszélni.

Délelőn 300 terítéki lakoma volt, amelyen Puky őispán a királyt, Szabó Kálmán nemosak elnödségével, de ösziinte a szeretetből a minisztereket köszöntötte föl. Deil Jenő, a kassai kamara titkára szintén a minisztereket köszöntötte fel, kiemelve, hogy ellenzéki léte is a miniszter Magyarországi legelső munkásságának ismeri és mint ilyennek érdemét elismeri, mire a miniszter azt válaszolta, hogy a kormány párt is előkészíti a haza boldogulását, bár kevesebb zajjal, mint az ellenzék. Wickenburg államtitkár Debreczen iparára és kereskedelmére írtette poharát.

A miniszter délután 1/4 órákor kíséretével utazott a fővárosba.

Este összeült a kongresszus Szabó Kálmán elnöke alatt. Aelnökségnek Kristófi József aradi és Radányi István miskolci kamarai elnököket választott meg. Sarkadi Lajos nagyváradi kamarai titkár beszámolt a legutóbbi 1899-iki kongresszus óta történt eseményekről és relikviákról. Jelentését tudomásul vették. Azután Deil Jenő kamarai titkár indítványára soronkívül tárgyalás alá vették az önálló vámtérület kérdését dr. Szentpály István miskolci titkárnak az önálló vámtérülettel pártoló előadása alapján. Székács Péter, Záray Károly és Szabó Kálmán szintén az önálló vámtérület mellett foglaltak állást. Végül Deil Jenő indítványára elodagadt azt a határozati javaslatot, hogy már 1907 végén létesítsék az önálló vámtérület és az összes külalambokkal, tehát Ausztriával is olyan szerződések kötésére törekedjünk amelyekben mezőgazdasági és ipari érdekeink teljes mértékben megőrzésnek.

A kongresszus mai ülése este kilenc órákor ért éget. Holnap folytatják a tanácskozást.

KÜLFÖLD

Pelletan beszéde. Olaszországban sok szó fog esni arról a beszédéről, amelyet tegnap Pelletan tengerészeti miniszter Ajaccio-ban mondott. A miniszter Korsika-sziget stratégiai jelentőségét hangsúlyozta és a sziget megerősítésének szükségét azzal a nyers kijelentéssel okolta meg, hogy Korzika keleti partja Olaszország szívének közepébe esik. Pelletan régi, tapasztalt politikus és kitűnő szónok, még azzal sem lehet tehát menteni ki-hívó fellépését, amivel André hadügyminiszter minapi revanche-nyilatkozatát, hogy eljárt a szája. Egyébként már tiltakozó visszhangja támadt ez oklatan pohárköszöntőnek, még pedig egy előkelő francia lap hasábjain. A Temps ugyanis, mint Párisból táviratozzák, a következőket írja:

Egy nagy országnak természetesen joga van arra, hogy védelmét előkészítse és hadi felszerelését áradhatatlanul tökéletesítse. Ezek az okos intézkedések nagyon jól összeegyeztethetők a békés érdekekkel és még inkább mérsékelt és udvarias hanggal. A haditengerészeti miniszter bizonyára nem akarja országát nemzetközi kalandokba belevinni vagy megsérteni olyan hatalmas-ságokat, amelyekkel Franciaország békében és barátságban él. Ez különben teljesen ellenkezik Franciaország közvéleményének akaratával. A Temps sajnálja, hogy a haditengerészeti miniszter, ha nem is szándékosan, de formáserint beszédének egyik helyén kihívó hangon beszélt éppen arról a nemzetről, amely az utóbbi időben azon fáradozott, hogy Franciaországgal való viszonyának határozottan barátságos jellegűt adjon. A hadügyminiszter sem volt szerencsésebb egyik legutóbbi beszédében, amikor szükségletlenül egy másik hatalmaságot nyugtalanító hangon beszélt.

Szerb dolgok. Szerbiában nagy a megelégedés a fölött, hogy végre megkötötték azt a kölcsönt, melyből két millió frank a királynak jár, mint hátralekös civilisták, a többivel pedig a hivatalnokoknak és katonatiszteknek szintén hátralekös zsoldjukat fizetik ki. Nagyon kétséges azonban, hogy a pénz elég lesz-e mindezekre s marad-e belőle valami. No de legalább a pillanatnyi szükség van segítve, a holnapra pedig Szerbiában nem sokat törődnek.

A választásokkal sokkal határozottabban lépnek előtérbe, mint azelőtt. Azt mondják, hogy a minisztérium minden cselekedet dacára komolyan gondol a lemondásra s már találgatják is az új kabinet összeállítását. Kizártnak tartják, hogy a király az ó-liberalistákat hívja meg a kormányra, hanem azt hiszi, hogy az új minisztérium valamennyi pártból lesz összeállítva. Föltéve természetesen, ha az összes pártokból lehetséges lesz többséget szervezni. Szóval, füzökabinet lesz, mely a jelenleginek a politikáját folytatná. Hogy ily körülmények közt mire lesz jó a kormányváltás, nem egykönnyen lehet kiegészíteni.

Dolgorucki herceg, akiről azt mondják, hogy a cárnak külön követe, Pétervárról Belgrádba érkezett. Azt mondják, hogy Szemendriában a szerb király rendkívül előékenyen fogadta. Azt hiszik, hogy a herceg belgrádi útja összefüggésben van a szerb királyi pár oroszországi utazásával.

Francia és hármasszövetségről. A franciák még most sem tudnak belenyugodni abba, hogy a hármasszövetség teljes erejében, minden korlátozás nélkül megújított. A francia lapok azelőtt rendszeresen utaltak arra, hogy az olasz államférfiak nem igen sietnek megerősíteni azt, amit a német és osztrák-magyar államférfiak mondtak a szövetség fönnállásáról. Most, hogy a tények elől nem zárkoznak el többé, minden képelhetőt fölhozunk a szövetség jelentőségének csökkenésére. A Temps valamikor azt írta, hogy a szövetséget egyáltalában nem újítják meg. Azután azt mondta, hogy megújítják talán de attól függ, hogy megköti-e az új kereskedelmi szerződést. Mikor pedig megújították, azt írta, hogy több rendbeli változtatást tettek rajta. Most, mikor az olasz király berlini pohárköszöntőjéből kiderült, hogy a szövetség paragrafusain semmi módosítást sem tettek, a Temps azzal vigasztalja magát, hogy a szövetségeknek immár ugy sincs semmi értékük s jelentőségük attól függ, hogy mint hajtják végre. Az a kérdés, hogy így gondolkozik-e a Temps a francia-orosz szövetségről is.

A bagdadi vasut. Egy vasutvonalnak első sorban közgazdasági értéke van, de a bagdadi vasúthoz a rendkívül fontos közgazdasági érdekek mellett elsőrangú politikai érdekek is fűződnek. Németország, Anglia és Oroszország a legleszűllebb figyelemmel kísérik a vasut ügyét, s hogy ez mily fontos dolog lesz, kitűnik abból az újságharcból is mely e vasut körül már jöjjele dul. A Figaro azt írta a minap, hogy ez a vasut nem fog ártani az orosz érdekeknek. A Novoje Vremja erre azzal felel, hogy a Figaro cikke meg van fizetve, s csak arra jó, hogy a francia közönséget e vasut részvényeinek a vásárlására ösztönözze. Gazdasági szempontból rendkívül árt az a vasut az orosz érdekeknek, — írja a nevezett lap — mert megnyitja Európa előtt Mezőpotámia piacát, mely rendkívül gazdag gabonában és más terményekben. Nagyonfontosságú ez a vasut stratégia tekintetben is mert rendkívül megkönnyíti a török hadtestek mozgulatait. A hatodik török hadtest például, mely most a bagdadi és basrai villajetekben van egyesítve, a vasut által nagyon könnyen érintkezésbe léphet a negyedik hadtesttel, melynek főhadiszállása Erzerum. Politikai szempontból tekintve pedig a vasut rendkívül kedvez a kisázsiai német befolyásnak, amely mindig oroszellenes. Szóval, e vasut oly mértékben erősíti Németországot, mint amily mértékben gyöngíti Oroszországot.

Működik az irredentizmus. Az olaszok még mindig haszálják azt az agyremek, hogy a Trentot s az egész Isztriát Triesttel együtt Olaszországához csatolassák. Különös, hogy éppen ezekre a tartományokra lát a foguk s eszük ágában sincs agitálni arra a célra, hogy Nizza és Corsica szigete szerzettessék vissza. A triestit és isztriai irredentizmus a bizottságokat azelőtt tiz évvel feloszlatták, de ezek most újra föltámadtak halottaitól s megkezdik a működést. A vége előrelátható. Az osztrák kormány türi, ameddig türi, de azután szétül köztük. Az olaszok e nemzet szovinizmusának föllángolása valószínűleg arra vezethető vissza, hogy az osztrák kormány mindenáron el akarja horvátosítani Isztriát. Errekes, hogy a lírenzei zeneakadémia Isztriában plakátokat ragasztott ki, amelyeken ingyenhelyeket ígér irredentista szülőköl szarmazó művész-növendékek számára.

A török nagyvezér kirándulása. Szaid pasa török nagyvezér multikori boszporuszi kirándulása nagy zavart keltett a császári palotában. A nagyvezér bálványozza gyermekeit, különösen pedig egyik férj-nél lévő leányát, ki a Boszporusz partján, Jenikőiben pompás konokban lakik. A Boszporusz közepéig fekvő helységeiben szabadon járhatnak-kehetnek ugyan a török miniszterek, de mi azon túl fekszik a Fekete tenger felé, oda szultáni engedély nélkül nem látogathatnak el. Több miniszternek pompás nyaralója van ezeken a helyeken, de nem használhatják. A nagyvezér leánya korai szülés folytán életveszedelembe forgott, ami az aggódó apát arra bírta, hogy a félóránként közeledő helyihajók egyikén Jenikőbe ránduljon. Egyszersmind erről táviratilag értesítette a Yildiz-kioskot. Ez a távirat rendkívül izgatottságot okozott a palotában. Jenikő környékén van a legtöbb európai követnek és nagykövetségnek is a nyaralója s így a nagyvezér látogatása természetesen mindenféle gyanúra adott alkalmat. Mozgóistottak egy sereg titkos rendőrt, azonkívül egy császári gőzjáratot küldtek utána. A nagyvezér időközben súlyos betegen fekvő leányához érkezett s nagyon keveset tördődött azzal, ami körülötte történik. Pár órai ott tartózkodás után visszatért a császári yachton s nyomban einökölt is a minisztertanácsban. A szultán azonnal pár kitűnő orvost küldött a nagyvezér leányához, sőt Arif bég második kamarásnak egész nap Jenikőiben kellett tartózkodnia, hogy a szultánnak óránként jelentéseket tegyen.

HIREK

Budapest, szeptember 14.

— **BUDAPESTI NAPLO.** Szeptember 15-én új előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztatásuk a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Személyi hir.** Dr. Tóth Lajos közoktatásügyi miniszteri osztálytanácsos, az egyetemi ügyosztály vezetője, Brüsszelbe utazott, ahol a nemzetközi erkölcsrendezési kongresszuson a közoktatásügyi kormányt képviseli.

— **A belga királyné haldoklik.** Brüsszelből táviratozzák, hogy a Le Sour jelentése szerint Henriette királyné állapota reménytelen. Lipót királyt táviratilag értesítették a válságos fordulatról. Valószínű, hogy a király megszakítja luhonni tartózkodását és visszatér Brüsszelbe.

— **Az új főgondnok.** Páparól táviratozzák: Hegedűs Sándor, a dunántúli református egyházkerület új főgondnokának holnap végbemenő beiktatására a kerület egyházi és világi tagjai rendkívül nagy számmal érkeztek meg Pápara. Hegedűs Sándort, aki ma délután érkezett meg, a pályaudvaron az egyházi kerület nevében Antal Gábor püspök üdvözölte. A nagy küldöttség hosszú kocsisorban vonult be a városba a kollégiumi útjúság sorsfala között. Este a színházban díszelőadás volt.

— **A verseczi kongresszus.** A verseczi borászati és borkereskedelmi kongresszust ma igen kelletlen módon kommentálja a Borászati Lapok, amelynek úgy látszik, nem kedve szerint való, ha a borkereskedők és a bortermelők azon vannak, hogy egymást megérték. Kifogásolja, hogy a kongresszusra nem hívták meg őt, mint a bortermelés egyetlen hivatott organumát. Hát ez két ponton is hibás. Mert először is meg hívták, másodszor nem egyedülvaló, mert ez érdekeket igen híven és sikerrel szolgálja évek óta a Magyar Borkereskedelem című szaklap is. Világos jele ennek a verseczi kongresszus sikere. Teljesen téves az a lekicsinylés, hogy a napi sajtó 8—10 soros közléseiben végzett a kongresszussal. Nálunk is, másutt is hasábook voltak erről a közérdekű és nagyfontosságú tanácskozásról olvashatók. És végül nem felel meg az igazságnak, hogy a kongresszuson nem voltak jelen termelők és tehát nincsenek képviselve a termelők a szövetségben sem. A jelen voltak túlnyomó többsége bortermelő. Csak meg kell nézni a listát. A Borászati Lapok egyéb állításai helyesek. Csak ott a baj, hogy egyebet nem állít.

— **Kossuth Lajos emlékezete.** Az első Kossuth-ünnepet rendezte ma Kossuth Lajos polgarmegyéjének székvárosa, Sátorajai-Ujhely hazafias polgársága. Reggel a zenekar bejárta a fellobogozott és szépen díszített utcákat. A vármegyei küldöttség Matolay Elele alispán vezetésével alatt gróf Hadak Béla főispánnal, Dókus Gyula és Ernő országgyűlési képviselőkkel, valamint számos bizottsági taggal az egyesületek és nagyközönség ezrei által kísérvé, a református templom elé vonultak. A hálaadó istentisztelet énekekkel kezdődött, mire Fejes István esperes megható imája következett. Erre Koröbly Géza ev. lelkész beszédet mondott. A templomból a városházához vonultak, hol díszközgyűlés volt. A polgármester a város-háza erkélyéről megnyitva az ünnepélyt, a dalárdá az ünnepelő közönséggel együtt a Himnusz énekeit. Az ünnepi beszédet dr. Kossuth János az erkélyről mondotta. Az impozáns menet a vármegyházhoz vonult, ahol Matolay Elele alispán a 48-as honvédek nevében s ezektől körülveve lendületes beszédben dicsőítette Kossuth Lajos emlékét. A gyűlésezt a megválasztott Wenderberg Márkus borkereskedő házához vonult, hol dr. Szirmai István beszédet mondott, mire a házon elhelyezett emléktábla leleplezése következett. Az emléktábla felirata a következő:

Ebben a házban lakott

Kossuth Lajos

1836-ban.

Születésének századik évfordulója alkalmából megjelölté

Sátorajai-Ujhely város közönsége

1902. szeptember 14.

Délután banket volt és este a várost kilavígtatták.

A Magyar Vasművek és Gépgyárak Országos Egyesülete folyó hó 12-én Hódok István aelnök elnöklésével ülést tartott, amelyben leles közfelkiáltással elhatározták, hogy Kossuth Lajos születésének 100-ik évfordulóján, szeptember 19-én az egyesület kötelekhez tartozó gyárakban a munka egész napot át szüneteljen.

Liptómege székhelyén több helyt lesz Kossuth-ünnepély, így az almai és izraelita iskolákban nagygyűléses ünnepélyek vannak tervbe véve. A felekezeti közt csak csak az izraelita templomban

lesz ünnepélyes istentisztelet magyar prédikációval. Legfőképpen a Magyar Társalgó Kör fogja szeptember 19-ét megünnepelni. Az ünnepélyen a magyar delegációt is közzé fog működtetni. Az ünnepély után a kör helyiségeiben banket lesz.

Tudománygyűlés ismétlődött ünnepi megköszönés Lajos születésnapjára. A prűdoci evangélikus templomban istentisztelet lesz, amelyen Turóc-Szent-Mártonból, Zniórol, Ruttkárol s a megye többi községeiből a magyar érzelmi lakosság részt vesz, a znióvárjai állami tanítóképző-intézet itusága egyházi s bazafias dalokat fog énekelni. Délben banket lesz a turóc-szent-mártoni magyar káoszínóban, amelyen Berecz Gyula királyi tanfelügyelő mond alkalmi ünnepi beszédet. Ezenkívül lesznek helyi jellegű Kossuth-ünnepi es az egyes községekben. A budapesti Kossuth-szobor alapkövetésének ünnepélyén Turóc-megyéi Beniczky Kálmán alispán és Justh Ferenc országgyűlési képviselő fogják képviselni.

— **Uj kórház.** Veszprémben ma rakták le nagy ünnepséggel a kórházuk új pavillonjának alapkövét. Az ünnepségen megjelent a város és a megye Kolosváry alispán illetve Szegletly polgármester élén. Bárol Hornig püspök, aki 20.000 koronát adományozott a kórház kibővítésére, szép beszéddel tette le az első követ.

— **Az asszonyból mi minden kitelik.** Az amerikai asszonyok nem tartottak szóközönnel teli kongresszusokat a nők jogainak védelmében, hírlapot se igen indítottak annak a bizonyítgatására, hogy joguk van a kenyérszerzésre, hanem egyszerűen beállottak a munkába. Főleg az asszonyok az amerikai asszonyok a nagyban elemi igazságának a támogatására, hogy a kenyér utáni küzdelemből éppen úgy joga van kivenni a maga részét a nőnek, mint a férfinak. Mi férfiak nem vagyunk képesek arra, hogy a magunk szerette kenyeréből tartsunk el minden nőt. Nem vagyunk képesek arra, hogy a feleség és az anyaság szent hivatását biztosítsuk minden nő számára, természetesen mentesen az anyagi gondoktól, olyanformán, hogy a nő tisztán csak a hivatásának élhessen. Ilyenformán a nő nem bizza reánk magát, hanem míg az európai hölgyek kongresszusznak és publicisztikai okvetetlenkedéssel lovalognak az elvi paripákban, — az amerikai nők erős konkurenciát csinálnak a férfiaknak a munkában. Egy kimutatás van előtűnk arról, hogy miben áll a munka, amit végeznek. Bizony sokféle foglalkozást űznek s nem igen válogatások abban, hogy melyik munka illendő inkább a nő finomabb és puhább kezei közé. Az Egyesült-Államok területén 3403 nő nap, 1009 ügyvéd, 787 főorvos, 2193 újságíró, 1040 építő és rajzoló, 1271 bankhivatalnok, 946 utazó, 324 temetésrendező, 409 villamosszerelő, 45 lokomotív-vezető és fűtő, 7 vasúti kalauz, 31 fékező, 10 pedagógusrendező, 91 sekrestyés, 5582 borbély, 2 árverés-rendező, 281 terpentingyűjtő, 51 méhés, 440 pincér, 31 elevátóri munkás, 167 kőműves, 1320 hivatásos vadász és halász, 85 cipőszűtő, 5 hajókormányos, 79 loápoló, 6663 hivatásos szolgálatos, 196 kovács, 625 szénbányász, 59 arany- és ezüstbányász, 63 kőtőrő, meg 2 gépkocsivezető. Ezek közül persze a nőknek egy az itt felsoroltakkal sokkal nagyobb numerusa a speciálisan női foglalkozásokat látja el. Az olyanokat, amelyekre teljességgel nem való a férfi, míg az itt felsorolt munka sokfélesége valami olyast bizonyít, hogy számunkra nem igen van valami olyan foglalkozás fenntartva, amiben ne pótolhatnának bennünket a nők. A színesnők szerepét nem jászhatjuk el, tanítóknak nem igen válnának be. Komikus látványosság lenne legalább egyelőre a férfi kezében borgoltúval vagy harisnyafejlesztéssel. S kizárólag nők az amerikai tudós néni is, míg például a főorvosoknak majdnem nyolcszáz doktor nő rontja a keresetét. — Mennyire messze hátra vagyunk mi e mögött a világ mögött. Nemrégiben Ausztriában állomásfőnökké neveztek ki egy hölgyt s ez már szenzáció számba ment, holott egy kis pénzét kezelni, vonatot fogadni, indítani s érteni a telegrammasinához nem is valami nagy mesterség. Amerika már a lokomotív vezetését bizza rá a nőkre.

— **Művész-estély.** A budai polgárság körében nagy érdeklődés nyilvánul az ó-budai Jókai Körnek szeptember 20-ikára kitűzött művész-estélye iránt. A rendezésnek sikerült megnyernie a közreműködésre Szilágyi Arabellát úrnőt, a kiváló operadivesztő is, aki több magyar népdallal és kurucdallal fogja gazdagítani az estély változatos művészi programját.

— **Az öreg honvéd tragédiája.** A Kossuth-ünnepre zárandókor a fővárosi Jókai Körnek 1843/49-iki honvéd, Debreczenből akart a fővárosba jönni, hogy tanúja lehessen annak a kegyeletes lelkesedésnek, amely az ország szívében fakad a nagy idők vezéralakja születésének századik évfordulóján. A törődött öregember azonban nem érte el a legforróbb vágyát, mert Rákosszentimre és Budapest között hirtelen rosszul lett a vonaton s pár perc alatt meghalt. Valószínű, hogy szívizühűdés ölte meg. Hottestét behozták a fővárosba és az orvostani intézet bonctermébe vitték.

— **Luther-társaság.** Kőszegen ma tartotta évi közgyűlést az ág. evang. egyetemes gyűmintézet és a Luther-társaság. Előzők voltak: bárol Radvánszky és Zsilinszky államtitkár. Résztvettek még az ülésen: Baltik Frigyes, Gyuráti Ferenc Zelenka Pál és Müller Frigyes püspökök, valamint az ág. evang. egyház számos tagja. Délután egy órákor közbejött volt.

— **Budapest-Velence.** Egy kövön nyomott újsg, amely Románia dolgaival foglalkozik a legszívesebben, azt írja, hogy a Budapestre összehívt, de elmaradt nemzetközi diákkongresszus mégis meg fog tartani, még pedig nagy magyar-ellenes tüntetéssel. A könyvomatok szerint a Corda Frates alapszabása ugyanis táviratilag értesítette a bukaresti és jászvárosi egyetemeket, hogy a kongresszus után az olasz diákok hazakísérik a román bajtársakat Bukarestbe, hogy megünnepeljék az olasz és román nemzet testvérülését. Hogy a többi nemzetek diáksága részt fog-e venni e csonka kongresszusban, arról még nincs hír.

— **A vészharang.** Jászberényből írák, hogy már néhány nap óta állandó rettegésben élnek a város lakói, mert minden éjjel néha többször is a vészharang kongása zavarja meg a nyugodalmukat. A lakosság nagy része éjjelenként a virrasztott és a házat őrizte. Tegnap végre sikerült a rendőrségnek két gyanús alakot elfogni, s hogy valószínűleg jó fogást csinált, mutatja az, hogy ma éjjel már nem kongott a vészharang.

— **Vasúti katasztrófa.** Madrásból táviratozzák: A már jelentett vasúti szerencsétlenség, amelynél egy vonat egy hidról a folyóba zuhant, e hó 12-én reggel 3 órákor Mangánban mellett történt. 25 utast megmentettek, köztük az összes elsőosztályú utasokat. Eddig 50 holttestet találtak meg, köztük nyolc európai embert. Néhány súlyosan sebesült embert kórházba vittek. A postának egy része eddig nem került meg.

— **1846—1900.** Ez alatt az ötvennégy esztendő alatt építették ki a Magyar Álamvasutak hálózatiát. Érdekes az a táblázat, amely feltűnteti, hogy milyen arányban történt meg ez a kiépítés — máig. Az első, aggodalmas lépés harmincöt kilométernyi vasut — az egész országban s ma már több mint tizenhátezer kilométer utnak be a sinek. A vasútépítés fejlődése különben ezekben a numerusokban van feltűntelve:

Év Hálózat hossza km.

1846. 35

1850. 223

1855. 557

1860. 1016

1865. 2163

1870. 3477

1875. 6422

1880. 7078

1885. 9022

1890. 11266

1895. 13921

1900. 17101.

— **Az orvosok figyelmébe!** B. orvoshoz, aki kitűnő fölörvös beállt ma egy ur.

— On a beteg? — kérdi az orvos.

— Nem uram. Én Gorcasok orosz földbírók vagyok s hála Isten semmi bajom nem volna, ba a feleségemet nem fenyegetné az a veszély, hogy megsikított.

— Tehát a felesége . . .

— Igen, uram. Gyors segélyre van szükség.

— Az orosz itt részletesen elmondta, hogy Varsóból küldték, hogy a feleségének mi a baja s hogy miéle műtétet kell végrehajtani rajta. Megbeszéltek aztán, hogy az asszonyt Budapestre kell hozni, egy szanatóriumban kell elhelyezni s hogy itt fogják végrehajtani a műtétet.

— Helyes — mondta az orosz. — Csak még egyet, doktor ur! Mit fogok fizetni?

— Háromszáz forintot — mondta az orvos.

— Rendben van.

Az orosz boldognak látszott, vette a sípkáját s távozni készült. Hirtelen visszaordult az ajtóból s így szólt:

— Bocsanát, doktor ur! Ne vegye rossz néven s ne értesen félre. Karlsbadba utazom a feleségemért, de itt Budapestben ki fogott a pénzem. Nem volna szíves ötven forinttal kiegészíteni?

B. orvos bocsanatot kért s végül kijelentette, hogy nem szokott előlegeket adni arra a honoráriumra, melyet csak ezután kap meg.

Az orosz hidegen köszöntött. B. orvos pedig csöndesen betette az ajtót.

C. orvoshoz tegnap beállított egy ur. Bemutatta magát, hogy ő Rosztoposin orosz nyugalmazott generális s Varsóból küldték ide. A feleségét operálni kellene, mert élő, hogy megvakul.

Ezentul a történet ugyanaz, ami B. orvosnál esett meg. C. orvos sem adott előleget.

D. orvoshoz is, E. orvoshoz is beállított tegnap egy orosz ur, akinek eddig terve seho'sem sikerült. Jó lesz, ha ügyelnek az a-b-c többi betűivel megjelölendő orvosok.

— **Kiszolgáltatott politikai menekült.** Ezelőtt harmincöt esztendővel majd hogy első-örpörte a porosz kormányt négy lengyel. Négy szerencsétlen menekült, akit a hatóságok kiadtak Oroszországnak. A nemzetközi jog szerint ugyanis a politikai bűnösök egyik ország nem szolgáltatja ki a másikat. Az ilyen bűnösök természetesen nem eshetnek olyan elbánás alá, amelyben a tolvaj vagy a gyilkos részesedik. A politikai bűnösök szűlőkei rendezen nemes. Talán tulságba vitt idealizmus, a fanatizmusig menő szabadság-szeretet, szóval: mindenesetre olyas érzés káoszati a fennálló rend elleni munkára a már a házárkon átmenekült embert, amelyért embertelenség lenne odadobni a bosszúért líhegő hatalomnak. S a harmincöt évvel ezelőtt elkövetett embertelenséget megismételte Poroszországnak a rendőrség s megint csak Oroszországgal szemben. Elfogott egy Kalajev nevezetű orosz fiatal embert, akiről azt tartották, hogy veszedelmes izgató és — kiszolgáltatta Oroszországnak. Kalajevet valaki följelentette a rendőrségnek, hogy egy ismerősenek ígató iratokat adott olvasásra kölcsön. Erre házkutatást tartottak nála s csakugyan talál-tak a lakásán egy csomó anarcobista vagy talán csak szocialista rőpiratot. Olyasmit, amit manapság minden intelligens ember olvas. A szocialista sajtó pattantotta ki a titkát annak, hogy ezek után hova lett az orosz meze-kült s a kiadást nem tagadja a kormány se, hanem olyan magyarázatot fűz hozzá, a mivel más színezetben akarja feltüntetni a dolgot, mint ahogy az megtörtént. E szerint Kalajevet nem adták ki Oroszországnak, hanem kintasították Németország területéről s hazatoloncolták a szülő-földjére. Ez a meintegetőzés persze még nyilvánvalóbbá teszi azt a sérelmet, amit a nemzetközi szokásokkal szemben a rendőrség elkövetett. A kintasított embert nem toloncolják haza. Az arra veheti az útját, a merre tetszik neki. — Ezek után valószínű az, hogy meg fognak ismétlődni a porosz parlamentben azok a támadások, amelyek harmincöt év előtt majdnem elsöpörték a politika színteréről egy kormányt. S nagy kérdés, hogy ez a kormány lesz-e olyan szerencsés, mint a harmincöt esztendő előtti, amely kiállotta az ostromot.

— **Hadgyakorlat és villásreggeli.** Az amerikai katonai körökben, mint New-Yorkból jelentik, óriási feltűnést kelt egy eset, mely néhány nappal ezelőtt az Unió kombinált szárazföldi és flottagyakorlati alkal-mával történt. A parancsnokló tengeragy ugyanis hirtelen félbeszakította a new-porti erősségek meg-támadását, hogy Marlborough hercegnőt villásreggeli fogadassa. Valamennyi nagybögrangú tiszt energiku-san tiltakozott a katonai legyelemnek ilyen profanizá-lása ellen, de a tengeragy nem törődött ezzel és félbeszakítva a gyakorlatot, reggelit adott a herceg-nőnek, aki Vanderbilt-leány, valamint a kíséretében levő milliommoknak. A reggeli, melyen a hadgyű-miniszterium egy titkára is résztvett, valamennyi tiszt is hivatalos volt, de egyikük sem jelent meg. Az eset interpelláció révén a kongresszusban is szóba fog kerülni.

— **Vidéki hírek.** Felső-Visórol jelentik, hogy ott délután nagy orkán pusztított. 6 ház és 18 istálló tejetét leszedte és embererdekvastagságu lákat töves-től kidöntött a vihar. A mezőn a zab-, árpa-, rozs-stb. kévéket kilométernyi távolságra sodorta. — **Luttkan,** a kassa-oderbergi vasúti állomáshelyének egy 23 éves munkása anyjával összeszólaalkozván, tetlegességre vetemedett s oly súlyosan sebesítette meg anyját, hogy az sebeibe belehalt. A lelket en fiút letartóztatták. — **Prűbeczen** Havnya Pál volt bíró kis leánya hazatérő-ben volt a mezőről, mikor hirtelen záporosó érie utól-ót s a kis leánya szoknyáját lejeire kapva szaladni kezdett; de épp mikor a pályatesztet át akart szaladni, Rutka felől a gyorsvonat robogott el arra és a kis leánykát darabokra szaggatta.

— **Rendőri hírek.** Tegnap délután az Erzsébet-körút 6. szám alatti koporsó-raktárban tűz támadt és több korszor meg szemedelt elégett. A veszedelmet a VII. kerületi tűzország hamarosan elojtotta. A kár jelentékeny. — **László** Johanna 18 éves leány Bocskay-utca 29. (Újpest) számú lakásán marólugott ivott. A lakásán ápolják. Szürmann Ignác 74 éves magánzó az Almásy-lér 9. számú ház lépcsőjén elszédülve hátra-bukott és bezuza a fejét és több súlyos sérülést szenvedett. — **Szedlacsék** János 48 éves építészegő a Nagyutaras-utca 8. számú ház első emeleti folyosó-ján megcsúszott és a ballábát eltörte. A mentők a Rókusba vitték.

(x) **Szép tiszta úde arabőr** érhető el a világ-hírű Főides-éle Margit-Créme által. Eltávolít szepőt, pattanást, redőket stb. Nagy tégey 2 K., kicsi 1 K. Kapható minden gyógyszerárban.

A tudományegyetem ünnepe.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, szeptember 14.

A budapesti tudományegyetem aulájában ma délelőtti folyt le nagy ünnepélyességgel az új rektor és tanács beiktatása, ezzel együtt az egyetemi tanév megnyitása.

Az ünnepség a *Veni sancte*val kezdődött, amely alkalmából Kéty Károly rektor vezetése alatt az egyetemi tanácsok mind megjelentek az egyetemi templomban, míg hátulról padosorokban az egyetemi ifjuság foglalt helyet.

Az istentiszteletet Krizsán Mihály szemérműi kormányzó celebrálta nagy segédlettel. Az egyházi énekeket a növendékpapok énekeltek. Míse után az ünnepi gyűlést az egyetem aulájába vonult. Ott megjelent a beiktató és megnyitó ünnepélyre Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszter is.

Az ünnepség Vécsey Tamás prorrektor beszédével kezdődött, aki a szokásához híven beszámolt a múlt tanévről, a tanítás eredményéről, a tanácsok működéséről stb.

Megemlékezik a beszámoló Láng Lajos távozásáról, akivel most már három egyetemi tanár ül a Széll-kabinettben, az egyetemi tanácsokat ért kitüntetésekéről, az egyetem halottairól (*Pulszky* Agost, *Kézsmárcsy* Tivadar, *Plósz* Pál, *Hajnik* József), Gyulai Pál nyugalmába vonulásáról, kiemeli, hogy az udvari fogadtatásra, bárra, ebédre figyelmen kívül hagyják az Egyetem rektorát és hogy „Jelelt sima” volt az érintkezés a katonai hatóságokkal, amelyeknek évenként 7—800 önkéntes ad az egyetem. Az ünnepélyekről beszámolván kiemeli, hogy népességre nézve a budapesti egyetem az ötödik a világon és hogy 5940 egyetemi hallgató közül 1034-nek az apja kisiparos vagy kiskereskedő és azt a megjegyzést fűzi hozzá a rektor: *Demokratizálódik az értelmiség.*

Egyetemünkön, folytatja a rektor, százezer ember kiejtése is van annyi szorgalmas tanuló, mint bármely más egyetemen. És mégis gondolkodnunk esünk, ígér a jogi kar tömegességén, mely minden ellenőrzést megzavart, a tanári beosztást gyéríti. Ennek az egészségtelen áramlatnak oka az előítélet, a gimnaziumok fölösleges nagy száma s a minősítési törvény, mely jogvétségért kíván boldogtalan-boldogtalanról s így az egyetemre tereli az oda nem valókat is. A jogra beiratkozók számának rohamos emelkedése már megszünt örvendést lenni. A bölcsészeti karon is sok, ami sok. Itt a középiskolai tanári pálya inundációjától kell tartani. A jogi karon a tömegességen kívül más baj is van. A tömeg folytonos növekedését káros hatásában még fokozza a tanulmányi s vizsgálati rend gyakori változtatása.

A segítő-egyesület törekvését magasztalván, a rektor kiemeli, hogy a múlt tanévben a békét az Egyetem falain belül nem zavarta meg semmi sem, a hallgatóság nagy többsége az ösztartozás barátja, az ifjuság jóhírnevének védelmezője. És ha ifjusági főhírhíresekben egyik-másik, távol az Egyetemtől, meg is feledkezett némely tanulmányi szabályairól, ne tagadjuk, hogy a *fiatalok sehol sincs annyi kedvesség, mint Budapesten.*

Azután köszönetet mond a rektor a királynak, a miniszternek, a tanácsnak, az egyetem tisztviselői karának, mert nekik köszönhetően jólépp, hogy az egyetem az utolsó tíz év alatt annyira fejlődött és átadta az egyetem jelvényeit az új rektorának.

Kéty Károly, az egyetem új megválasztott rektora beszélt ezután:

A köszöntő szavaival kezdte beszédét a négy tudománykar választói iránt, akik az egyetem kormányzatát a most kezdődő tanévré rá ruházták és a közoktatásügyi kormány vezérénél, aki e választást megerősítette.

A közbizalom egyhangú megnyilvánulásával szemben kötelességszerűen vállalkozott a rektori tiszttség elfogadására. Gyenge erőmet ugymond támogatni fogja a jóakarát s azon lángoló szeretet, melyet Alma Materünk és a tanuló ifjuság iránt mindonha viseltettem. Kéri ehhez a miniszter és tanártársainak támogatását és jóindulatát.

Kifejté ezután rektori programját, mely: az egyetemi önkormányzat és tanszabadság megvédése, a sum ouique elvnek tiszteletben tartása s egészséges, erős egyetemi közszellem fejlesztése és ápolása. — „Mindent az egyetemért!” — ez rektori jelszava. Székfoglalóul a rektori jogok és kötelességekről értekezett hosszabban. Ismertette mindazon tőle szabályokat, melyek a rektor jogairól és kötelességeiről jelenleg hatályban vannak és a különböző időben kibocsátott s különböző joghatállyal bíró egyetemi szabályokban elszórtan találhatók. Beszédét azaz az óhajlatok fejezte be, hogy az új tanévben az Alma Materért minél többet és jobbat teheszen.

A dékani kar nevében *Thánhofer* Lajos orvoskari dékan intézett beszédet az egyetemi ifjusághoz, szorgalomra, önzetlenségre, jószívűségre serkentve, hogy szegényebb sorsú tanulótsáikért tegyenek annyit, amennyit csak tehetnek. Gyakoroljanak nemeselekedeteket, gondoljanak a menza akadémiára, az egyetemi kórházra s más egyéb egyetemi önképző és segítő egyesületekre.

Örömmel konstátálja, hogy a nemeselelő a fiatalok nagyobb részében megvannak vagy legalább is serkednek és élnek s egyes szép tényekben már többször megnyilatkoztak eddig is. Szívvel kívánja, hogy ez mindinkább fokozódó mértékben erősödjék.

Legyen fiatalágunk testileg, lelkileg erős legyen erkölcsös, imádják Istenét és hazánkat. Ez az őseink vérevel áztatott és megszentelt föld, amelyért mindent meg kell tennünk, hogy el ne vesszünk, hogy tényével Szent István felkent királyunk dicső koronája be- ragyogja az egész világot, nemcsak úgy, mint a dicső múltban, de ha lehet még jobban a jövőben. És erre semmi másra nincs szükség — ugymond — drága hazánkat, mint a tudomány magas fokának megszerzése, az ép testi és erkölcsi erő fejlesztése s a szocializmus menő forrás — és fajszeret, de azért többnyelvű s többvallású népünk minden részének s egyesének ösztartatása és kölcsönös megbecsülése. Azzal a hármassal szöszatall nyitja meg az új tanévet, hogy éljen és virágozzék soká az Alma Mater; éljen a kötelességtudó derék fiatalág és éljen imádott drága hazánk! (Lelkes éljenzés)

Az ünnepély Kéty Károly rektor köszönet szavaival véget ért.

SZÍNHÁZ, ZENE

„Népszínház. Annak a közönségnek, amely ma sűrű sorokban lepte el a Népszínház nézőterét, ritka örömben volt része, népszínműben tapasztalhatta Kéry Klára kisasszonyt. Nem első vállalkozása ez az operett győzhetetlen erősségének s speciálisan magyar színjáték terén de ahogy ma tartásban hangban, modorban beleilleszkedett e műfaj levegőjébe, szeretni és csodálni való. A *Sárga csikó* híres, kedves leányszerepét, Bakaj Erzsikét játszotta és igaz, hogy a gyönyörű magyar síkság tiszta hangjai csendültek meg énekekben és beszédében egyaránt. Lehetetlen ez a hü rajzolás a dolgok és emberek alapos figyelése, tanulása nélkül. Mert külsőség és belső tartalom ritka harmóniában egyesült e derűs és napfényes alakításban. Persze, a közönség kedves és örvendő figyelmességgel hallgalt meg minden momentumot, egy-egy ötletet, árnyalatot. A kisasszony játéka drámai színtében is fölöttébb gazdag volt, gyöngéd, meleg tónusokban pedig ki-foghatatlan. És annál feltűnőbb, mentül inkább eleme e nagy művésznőnek a rancia operett díszkrét, finom és előkelő stílusa. A közönség nagy elragadtatással taposolta a kárpit elé megszámál-hatlan sokszor és tetszett neki, hogy újra meg újra lássa az operett ragyogó kosztümjei helyén a rózsaszínű kartontunikát és a fekete alapon pirosan festett pruszlikot, amely becses darabja a magyar parasztságnak. Szép is az ilyen játék. Csínálni is, nézni is öröm, mert egy kivételes talentum a merőben népies keretben is a színe tudja vinni egy sok poézissal rajzolt leánylélek mélyiségeit. Igén jökevdü volt a *Német postabírája*. Kifűnő az öreg *Horváth* jellemzetes csárdás-gazdája. *Solymosi Eleknek* a bolton szidó régi, jeles szerepe. A cigányok kisse zajosak voltak. Többet mulattak, semmint mulattattak. Ez baj is. Mert mégis zavarni a szerep-vivők játékát nem illendő. Közűk is kedves, maszk-ban és egy-egy szóban nagyon hatásos *Tollagi*, aki mindig eredeti és lelkiismeretes. *Kenedich* egy tüzes magyar nőtáért kapott tapsokat, amelyek száma ez estén rengeteg vala.

„Björnson új darabja. Christianiából írják, hogy *Björnsterne Ljónson* új színműve november havában fog színe kerüni az ottani nemzeti színházban. A színház már megkapta a darab kefelevonátát, de tartalmát és címét, amely csak szűk, bizalmas körben ismeretes, még titokban tartják. Anyja mégis kiszivárgott már, hogy az új mű testvérdarabja lesz a *Laboremusnak* s tizenkét szerep lesz benne. Björnson teljesen fölépült abból a betegségből, mely a tavasszal érte. Legutóbb jelen volt a királyi című színmű összes próbáin, melynek a most kezdődő héten lesz a bemutatója.

„A Színművészeti Akadémia megnyitása. Az Országos Színművészeti Akadémia vasárnap délelőtti nyitották meg ünnepélyesen az új tanévet. A növendékek a próbatereben gyűltek össze, ahol együtt volt a tanári kar dr. *Várdai Antal* igazgatóval. Az igazgató szép beszédet intézett az ifjusághoz, melyben figyelmeztette őket, hogy ezen a szép, de nehéz művészpályán csak azok fognak boldogulni, akik tehetségük mellett lelkesedéssel, kettőzött szorgalommal és igyekezettel fognak tanulni és végzik el az előlük tűzött feladatot. A beszédet az ünnepélyes akus véget ért és következett a növendékeknek beosztása. Az idén ismét annyi leány és fiatalember jelentkezett, hogy több parallel előkészítő osztályt kellett felállítani. A rendszeres tanítás holnap, hétfőn kezdődik.

„Jubileum. Társadalmi egyesületeink között nagyon kevés olyan van, amelynek egyetlen célja a nő szellemi munkájának fejlesztése, előmozdítása. E kevés között előkelő helyet foglal el a *Nőtanítók Országos Egyesülete*, mely a napokban ünnepi fennállásának ötödik évfordulóját. A szeptember 20-iki est programjában *Liget* Juliska, *Kőszahégyi* Kálmán, *Szeyer* Ilonka, *Raskó* Géza, *Kemény* Rezső, *hegedű*-művész és ifj. *Ábrányi* Emil szerepelnek. A jegyek eladására az egyeteli helyiségében V. Nádor-utca 17., mint *Méry* Bóia zeneműkereskedésében VI. *Ándrássy*-ut 12. sz. soronyon tolyik.

„Strindberg Párisban. Stockholmól írják, hogy *Strindberg* Agost két új színmű tervezetével készült el, amelyeket Párisban fog be-ejezni, ahol letelepedni készül. Az egyik darabnak *A véres kenyér* lesz a címe, s tárgya a rancia forradalmából van merítve. A másik darab *I. Napoleon* idejében játszik. Címe, vonatkozással Napóleonnak a halálós ágyon mondott szavaira ez lesz: *L'Armée* (A hadsereg).

„Kossuth emlékezete a Népszínházban. A Népszínház *Kossuth*-darabokra a szerzője a következő sorok közlésére kéri föl bennünket:

A Magyar Hírlap ma vezető helyen heves támadást intéz egy még elő nem adott, csak a színpadi próbák előkészítő munkájában lévő darabom ellen. Teljes tisztelettel a cikről kiváló írói egyénisége és a kritika joga iránt még akkor is, ha olyan színpadi munkát érint, amely a nyilvános ítélet még a lámpák előtt nem provokálta, arra kérem a tekintetes szerkesztőjét, kegyeskedjék nekem annyi bizalmat előlegezni, hogy ilyen ünnepi alkalommal elkerülöm az elütetést politikai meggyőződésbe, tüközésnek minden lehetőségét. Az ilyen írvisszavonástól eltilt az ízelem, legki-vált pedig a tiszta kegyelet és forró hazafiság, amelynek forrásából munkám fakadt. Bármiképpen szűrdőtől is le valakiben a nagy nemzeti hősről alakjainak históriai képe. A mód ahogy fővonnak, harmóniába olvasztja őket minden bazafas kebelben. Ez olyan természetes, hogy nem látni szükségét darabom módosításának — még ama cikk után sem, melynek magas szempontjai nekem mértékadóknak voltak, — ha mindjárt élesen támadnak is. A támadás lehet fáj-dalmas, de a tanulságát minden nyilvánosságra nevelt ember készséggel használja. Kiváló tisztelettel: Budapest, 1902. szeptember 14-én.

I. J. Bokor József.

„Vendégzsereplés. Tanay Frigyes a *Vigszínház* fiatal művésze a jövő héten két estén vendégzsereplél *Zilahy* Gyula színtársulatánál Guian. Hétfőn a *Gyurkovics*-leányokban lép fel mint *Horkay Feri*, kedden pedig a *Dolcei* nábob lányában *Tarján Gida* szerepét játssza.

„Hírek a Fővárosi Nyári Színházról. A Fővárosi Nyári Színházban a jövő hét három estéjén, Kossuth Lajos születésének 100-iki évfordulójára emlé-kére ünnepi előadások lesznek. Pénteken és szombaton *Léahy* — *Rákosi* történeti színműve az *Aranykalodalom* kerül színe. Míg vasárnap *A honvédhúszár*, vagy a *nagysarló győzelem* o-m történeti népszínmű kerül elő-adásra.

„Nelson Krisztina beteg. *Koppenhágából* táv-íratozták, hogy *Nelson* Krisztina, az egykor világ-szerte ünnepeket svéd csalogány, megbetegedett. A művésznő egészsége az a hír rendítette meg, amelyet tegnap kapott *Parisból* hogy férje, *Casa Miranada* gróf ott meghalt. Az orvosok megítölték a művésznőnek, hogy *Parisba* utazzék férje temetésére.

„Ötven szabadságáról dal. *Erdélyi* Dező jeles cimbalomművész. A Nemzeti Zenede új cimbalomtanára, az egész országot bejárta, öszgyűjtötte a szabadságarc legszebb dalait és azokat csinos tüzetben kiadta. Ez érdekes s e nemben egyedül álló szabadságarc dalgyűjteményhez, amely *Kossuth* Ferenonok van ajánlva, *Illyés* Bálint 40-as vadászad-nagy, országgyűlési képviselő szép előzőrt írt.

MŰVÉSZET

□ Az Orvosszévtésig műkiállítására szeptember 16-án, kedden nyílik meg. A sajtó meghívott képviselő előző napon, hétfőn délelőtti tíz órátk kezdve tekinthetik meg a kiállítást, melynek tartama alatt a Képzőművészeti Társulat tagjainak jogai érvényben maradnak. Ehhez képest az állandó jegyek érvényesek és az ezekhez melékelt öt darab családjegyre a belépésre jogosít az ünnepi megnyitás napján is.

□ A Vörösmarty-szobor. Hétfőn, szeptember 15-én, délután 6 (hat) órakor jár le a határideje annak, hogy a városligeti Iparcsarnokba ki lehet szállítani a pályamunkákat. Hat órakor az átvevő-bizottság jegyzőkönyvben lezárja a pályázatot. Kedden a pályázó szobrászok teletáblitják műveiket a számukra kijelöltendő helyen. Erre igazolványra van ugy nekik mint munkásaiknak szükségük. Ezt az igazolványt hétfőn egész napon künn az Iparcsarnokban szerezhetik meg a szoborbizottság jegyzőjénél.

□ Női festőkölés. *Károlyssy* Bertalan női festészei tanfolyama e hó 15-én nyílik meg a Városligeti-lasor 22. szám alatt lévő műteremben, ahol a növendékek számára egész napon át modell áll rendelkezésre. A beíratások ugyanott vannak. Tandíj 20 forint havonta aktrajzolásért külön 10 forint.

TUDOMÁNY, IRODALOM

□ Nemzetünk nagy költőit. Két szép füzettel gyarapodott a Stampel Károly kiadásában megjelenő *Nemzetünk Nagy Költői* című gyűjtemény. Az egyik füzetnek *Jókai Mór élete és költészete*, a másinak *Kemény* Zsigmond élete és írói működése a címe, mind a kettőt dr. *Nógrádi* László írta. A becses irodalmi monográfiák szerzője jeles munkása a magyar irodalomnak s így természetesen hogy szeretettel, lelkesedéssel szól Jókai s Kemény működéséről. E mellett helyes kritikáit adja mind a két író munkásságának, kiemeli munkájuk karakterét és életük ismertetésével teljessé teszi pályájuk históriáját. A füzetek az irodalmi

oktatás becses segédeszközei, egy-egy füzet ára 40 fillér.

○ **Károlyfalva története.** Temesmegyének egyik legnagyobb sváb községe: Károlyfalva 100 éves fennállása emlékkönyvét üli meg s ez alkalomra megírta a falu történetét. *Samida Lajos*, a délvidéki községek mult viszonyainak alapos ismerője, aki Detta, Végvár, Lukarecz, Freidort és más községek leírását is közreadta ezzel a kiváló szakavatottsággal megírt legújabb könyvével nagy szolgálatot tett a Délvidék történetirodalmának. A könyvet a falu népe országgyűlési képviselőjének, dr. Szivák Imrénnek ajánlja. A monografia Temesvárott Csepdes Jakab nyomdájából került ki díszes kiállításban. Ára 2 korona.

○ **Katona-történetek.** Tizenkét katona-történetet gyűjtött egy *Rikhting rekész* című kötetbe *Hazai Hugó*. A szerzőnek e genroban már voltak sikerei s mostani könyve is kedves olvasnivalója lesz azoknak, akiknek a kaszárnya öröme és bánata ismerős. Közvetlen és természetes a kaszárnyai élet leírása, a mesék érdekesei, az alakok szimpatikusai s a történetek formájukban és tartalmukban egyaránt kedvesek. Ami tiszás a mesemondás folyamán becsusztott a históriákba, az sem bántó. A kötethez *Agai Adolf* szép előszót írt. A csinos könyv a szerzőnél (Teréz-körút 58.) egy koronáért kapható.

SPORT

„**Athlétikai versenyek.** A *Budapesti Torna Klub* ma nemzetközi athlétikai versenyt rendezett a Csömör-úti pályán. A versenynek azonban nemzetközi jellege nem volt, mert a külföldi athlétai távollmaradtak, nyilván ama sok verséssé miatt, amely őket nálunk is, a maguk földjén is a mi bajnokaink részéről érte. De azért a verseny mindvégig érdekes volt és a nagy közönség gyönyörködött itjaink nemes vetélkedésében. A versenyek részletes eredménye a következő:

I. *Síkfutás 100 yard.* 1. Hellmich Miksa (O. T. E.) 11 $\frac{1}{2}$ mp. 2. Bőtz Sándor (B. T. C.)

II. *Magyarország bajnoksága magasugrássra.* 1. Gőnczy Lajos (B. E. A. C.) 1 m. 68 cm. 2. Ugró László (M. U. E.) 1 m. 62 cm.

III. *Magyarország bajnoksága 200 méteres síkfutásra.* 1. Hellmich Miksa (O. T. E.) 23 $\frac{1}{2}$ mp. 2. Bőtz Sándor (B. T. C.)

IV. *Távolugrás.* 1. Schubert Ernő (M. U. E.) 6 m. 38 cm. 2. Gajzágó Tibor (B. E. A. C.) 6 m. 30 cm.

V. *Síkfutás 1 angol mérföldre térelőnyvel.* 1. Bruger Géza 80 m. c. (Eperj. T. E.). 2. Manglicz Ferenc 25 m. c. (F. T. C.)

VI. *Magyarország bajnoksága diszkoszvetésre.* 1. Főthly Nándor (B. T. E.) 40 m. 42 cm! 2. Corvay Árpád (B. T. C.) 40 m. 38 cm!

VII. *Síkfutás ¼ angol mérföldre.* 1. Hellmich M. (O. T. E.) 55 $\frac{1}{2}$ mp. 2. Nirsny Gyula (P. T. E.)

„**Budapesti ügétörvények.** Nagyszámú közönség nézte végig ma is az ügétörvényeket. A totalizátor-intézmény ugyan nem tudja kielégíteni a fogadók szenvedélyét, de maga a verseny sok élvezetet nyújtott a sport híveinek. Az eredmény a következő:

I. *Heat-verseny.* Díj 1200 korona. Távoltság 1500 méter. (I. hajtás.) Haringás János ur *Steinbrucherje* (Richard) első. Peggie második, Gyuro harmadik. Indultak még: Atalanta, Lady Like. Totalizátor: 10: 64.

II. *Városi ügét.* Díj 1000 korona. Távoltság 2800 méter. Grót Legievich Gyula *Lidi H.-ja* (hajt. Yack) első; indult még Haringás János *Frou-iou-ja* (hajt. Richard). Totalizátor: 10: 15.

III. *Heat-verseny.* (II. hajtás.) Díj 1200 korona. Távoltság 1500 méter. Grót Zieny Kázmér *Peggie-je* (Scheibmayer) első; Atalanta II. Lad. Like III. Indultak még: Steinbrucher és Gyuro. Totalizátor: 10: 24.

IV. *Kétvesek elődversenye.* Díj 800 korona. Távoltság 1600 méter. Roheim Zsiga ur *Mákája* (Archer) első. Ciril második, Jaffi harmadik. Indult még: Missisippi. Totalizátor: 10: 18.

V. *Heat-verseny.* (III. hajtás.) Díj 1200 korona. Távoltság 1500 méter. Báró Sennyei István *Lady-Likeje* (Jack) első, Atalanta (Kallista) második, Peggie harmadik. Futott még: Gyuro. Totalizátor: 10: 37.

VI. *Heat verseny* (IV. hajtás.) Díj 1200 korona. Távoltság 1500 méter. Báró Haupt-Stummer Lipót *Atalantaja* (Kallista) első, Lady-Like (Jack) második, Peggie (Scheibmayer) harmadik. Indult még: Gyuro. Totalizátor: 10: 55.

VII. *Lumpaci-us-díj.* Díj 1000 korona. Távoltság 2600 méter. Grót Teleky László Gyula *Bajnokja* (Jack) első, Dalila második. Indult még Gyözö. Totalizátor: 10: 12.

VIII. *Vigasz-handikap.* Díj 800 korona. Távoltság 2600 méter. Báró Haupt-Stummer Lipót *Fryneje* (Kallista) első, Frou-iou (Richard) második. Indult még: György. Totalizátor: 10: 16.

IX. *Heat-verseny.* (V. hajtás.) Díj 1200 korona. Távoltság 1500 méter. Báró Haupt-Stummer Lipót *Atalantaja* (Kallista) első, Lady-Like második, Peggie harmadik. Totalizátor: 10: 35.

X. *Kettes-handikap.* Díj 1500 korona. Távoltság 6000 méter. Csapó Dániel fogata (*Mondják, Vardas*, hajította tulajdonos) első, Bernrieder József fogata (*Vigasz, Vendég*, hajította Bernrieder János) második, báró Sennyei István fogata (*Bravo, Iris*, hajította Kubinyi M.) harmadik. Indultak még: Bálvány—Csipke, Holld D.—Farsang és Talány—Mártha. Totalizátor: 10: 27.

Nyilttér.

FÉRFIRUHA-BÉRLET

LEGJOBB RUMÁZKODÁSI RENDSZER

DEUTSCH F. KÁROLY

BUDAPEST, ANDRÁSSY-UT 1. SZÁM.

(Az e rovat alatt közöltnek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÖRVÉNYSZÉK

§§ **Visszavont sajtópör.** Pár nap előtt közöltük, hogy dr. *Hedwig* Henrik ióvárosi ügyvéd sajtópört indított az *Uj hírek* című krajcáros lap ellen sértő híresztelések miatt, minthogy a nevezett lap legutóbbi számában a szerkesztő nyilatkozatot adott ki, melyben elismeri a közölt hír alaptalanságát. *Hedwig* elállt a sajtóper folytatásától és a képviselővel megbízott dr. Füredi Mór ügyvéd már be is jelentette a törvényszéknél a sajtóper visszavonását.

§§ **Balvégezt és szerelmi láno.** Egy könyvomat nyomán több lap azt írta az Amerikába szökött s váltóhamisítással gyanúsított kitaláló *Lipthay Pál*-ról, hogy ezt „balvégezte összehozta *Parti* Laurával, aki sietett a gazdag és előkelő családból származó fiatallembert szerelmével magához láncolni”. A tudósítás az állítása miatt *Parti* Laura, aki a ióváros területéről ki van tiltva, rágalmazás és becsületsértés miatt sajtópört indított úgy a *Magyar Híradó* törvényszéki tudósítója mint ama lapok ellen, akik ezt a hírt közölték. A panaszos vadíratát azonban a törvényszék vádatának elutasította. A vádatának az inkriminált állításokban sem a rágalmazás, sem a becsületsértés ismérveit nem látta fennmarogni. Ugyanis az az állítás, — így szól az indokolás — hogy a fiatal embert balvégezte hozta össze a ió-magánvadászóval, még nem becsületsértés, mert az életben igen gyakori eset, hogy egy férfire és annál inkább egy fiatalemberre egy nőnek megismerése, még ha az a nő maga a megtestesült tisztesség és jószág is, hátrányos következményekkel jár, mely esetben szintén mondható az, amit terhetek állítanak, hogy azt a lértit, a-t a fiatallembert balvégezte hozta össze az illető nővel, ami az illető nőre nézve semmiesetre sem meggyalázó kifejezés. Az inkriminált cikkeknek azon állítása, hogy iómagánvadászó sietett a gazdag családból származó fiatallembert szerelmével magához láncolni, szintén nem tartalmaz becsületsértést, annál kevésbé rágalmazást, mert a legbecsületsértőbb nő is, ha egy férfir iránt szere emre gerjed, mindenesetre igyekszik jog az illető lértit szerelmével magához láncolni és ezt megteheti a nélkül, hogy az által magát közmegevelésnek tenné ki és mások becsületsértés elveztesen. Ennek a ténynek állítása tehát sem rágalmazás, sem becsületsértés. A törvényszék vádatánaknak megokolását a királyi tábla is megerősítette.

TÁVIRATOK

A szász király Potsdamban.

Potsdam, szeptember 14. A szász király tiszteletére adott tegnapi estebéden Vilmos császár meleghangu pohárköszöntőt mondott *György* királyra, amelyben azt hangoztatta, hogy red is átvízi a legbensőbb hálát, ragaszkodást és szeretetet, amelylyel a bért király személyén csüggött. *György* király válaszában ezt mondta:

— En, há:am és népem mindenkor erősen és rendtlenül a császárral és a birodalommal fogunk tartani.

Potsdam, szeptember 14. A szász király tegnapi elutazott. Vilmos császár a wildparki állomásra kísérel vendéget.

Az utolsó apáca.

Landerneau, szeptember 14. Az itteni zárdaiskola apácáinak tegnapi kiutasítása után konstalták, hogy egy apáca ott maradt az iskolában. Amikor a csendőrök ma reggel az apáca kiutasítása végett az iskolában megjelentek, az apáca ijedében elájult, úgy, hogy kórházba kellett vinni. Az iskolát újra bezárták hatósági pecséttel. Incidens nem történt.

Landerneau, szeptember 14. Az az apáca, aki tegnap a zárdaiskola bezárása után az intézetben maradt, azt mondta a kormánybiztosnak, hogy most hajléktalan. Tanítónő és nem tudja, hogy most mihez kezdjen. A hatóság ennél fogva szegényháza adta.

A perzsa sah elutazása.

Páris, szeptember 14. A perzsa sah ma délelőtt Oroszországba utazott. Loubet elnök képviselőtében Bataille ezredes jelent meg a vasutnál, akinek a sah köszönetet mondott azért a fogadásért, amelyben Franciaország részesítette. A pályaudvar előtt összegyűlt néptömeg lelkes ovációkban részesítette a távozó fejede met.

Zanardelli Nápolyban.

Nápoly, szeptember 14. Zanardelli miniszterelnök Nási közoktatásiügyi miniszterrel, Talmo és Masinotti államtitkárral és több képviselővel ma délután ideérkezett. Rómától Nápolyig az összes vasuti állomások fel voltak díszítve és mindenütt megjelentek a hatóságok képviselői s a munkágyesületek küldöttségei a miniszterek üdvözlésére. A nápolyi pályaudvaron is lelkes volt az üdvözlés. A miniszterelnök a lakosság lelkes tüntetése között a városon végig a Vezuv-szállóba hajtatott, ahol a hatóságok és az egyesületek képviselőit fogadta. Este a város 400 területi lakomát rendezett. A miniszterelnök holnap körutat tesz Nápoly környékén és Basilicata tartományban.

A kínai udvar átköltözése.

Peking, szeptember 14. Az egész udvar átköltözött a nyári palotába. Három év óta ez az udvar első látogatása a nyári palotában. Az épületet nagy kötséggel ismét jókarba helyezték és a termekben eltávolították az idegenek otlétének utolsó nyomait is.

KÖZGAZDASÁG

Baromfi-tenyésztő-kongresszus. Ma volt Pozsonyban a baromfi-tenyésztők országos értekezlete. A kongresszust, amely e nemben első volt az országban, a közelmúltban alakult *Baromfi-tenyésztők országos egyesülete* rendezte. A pozsonyi vármegyeház nagyterme egészen megtelt a baromfi-tenyésztés ügye iránt érdeklődőkkel. A földmívelési minisztert *Pirkner János* osztálytanácsos képviselte, aki mint a rendezőbizottság elnöke rövid beszéddel bevezette az értekezletet, kifejtve a kongresszus jelentőségét. Indítványára a kongresszus elnökül *K. Lippich Gusztávot*, alelnökül gróf *Teleki Józsefet* választotta meg.

K. Lippich Gusztáv, jász-nagy-kun-megyei főispán, elolgoalván az elnöki székét, köszöntött mond a maga és elnöktársa nevében a megválasztásért, általában szól a kongresszusok céljairól: a földmívelést előmozdítani s e révén eszeleknél; bár nem hiva az ily összeüvöteleknek, az a fontos közgazdasági miszió, ami a baromfi-tenyésztésre vár, a mai kongresszust indokolta teszi, 630 milliót vetünk be baromfi-tenyésztésért és baromfiakért. A másik körülmeny ami a kongresszust szükségessé teszi a baromfi érdekesítés szervezetiensége a szakértelem hiánya. Meleg elismeréssel szól végül gróf *Teleki Józsefnek* és *Daranyi Ignác* földmívelési miniszter a baromfi-tenyésztés emelésé körül szerzett érdemeiről. Köszönetet mond nekik és az OMGE-nek, a miért a Baromfi-tenyésztők által egyesített ügy buzgón támogatott. (Elnök eljénzés és taps.)

Ezután *Grasely Miklós* földmíveléskolai igazgató tartott hosszabb előadást a baromfi-tenyésztés irányításáról. Ohajtondának tartja a jeles baromfi-tenyésztés meghonosítását. A nép körében a baromfi-tenyésztés ismeretét alkalmas módon terjesztetni kell, végül sürgeti a polykatenyésztés fejlesztését. Szavai értelmében határozati javaslatot terjeszt elő. (Elnök helyeslés.)

Rács Ödön a baromfi-tenyésztés népszerűsítését sürgeti előadásában. dr. *Rács István* a baromfi-egészségügy rendszere érdekében, *Szilassy Zoltán* a baromfi-érdekesítés előmozdítására terjesztet be határozati javaslatot. Mind e javaslatokat hevesebb vita után a kongresszus elfogadta, azután az elnök indítványára táviratban üdvözölték a földmívelésiügyi minisztert. Az elnökül *K. Lippich Gusztáv* főispánnak kifejezett, lelkes köszönettel véget ért a kongresszus.

A budapesti kertületi betegsegélyző pénztár ma délelőtt 10 órakor rendkívüli közgyűlést tartott a betegsegélyző pénztár Damjanich-utca 26. sz. a házának nagy üléstermében. A rendkívüli közgyűlésnek egyetlen egy tárgya volt. A pénztár pénzügyi helyzetének javítása és ezzel kapcsolatosan az alapszabályok módosítása. A közgyűlésen *Tanay József* elnök, a felügyelő iparhatóságot dr. *Raisz* h. előjáró képviselte, je'n volt továbbá 120 kiküldött.

A napirend tárgyat *Sarkadi Ignác* igazgató ismertette. Előterjesztve az igazgatóságának a javaslat-hoz tüzött indokolását. Az igazgatóság előterjesztett javaslatával azt akarja elérni, hogy a járulékosoknak 2 $\frac{1}{2}$ %-ra való felemelése mellett a családtagok továbbra is ingyenes gyógykezelésben részesüljenek és pedig olyképen, hogy az ennek fedezésére a járulékon kívül bevett és élvezett összegeket fogja fordítani. Az elnök névszerinti szavazást rendelt el. A szavazásnál a javaslat mellett a munkaadók közül 15, a biztosítottak közül pedig 67-en szavaztak igennel. A javaslat ellen nemmel szavazott 4 munkaadó és 25 biztosított s így az igazgatóság javaslatát a közgyűlés nagy többséggel elfogadta. Egyéb

tárgy nem lévén, a közgyűlés délután 1 órakor véget ért.

A Magyar Folyam és Tengerhajózási Bészvényszerűség igazgatósága közli, hogy *Kubia* álmászt az árnyorgalom számára szeptember 30-ával bészvénzeti, a személy- és podgyászorgalom számára azonban megállíthatóként továbbra is fenntartja.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

G. Zs. Hogy miért nem gondoskodik a törvény a mindennapi káromkodások megbüntetéséről? Nos, ha a káromkodást büntetnék, akár ötszáz törvényszék foglalkozhatnék csupán az ügyekkel. Praecedens azonban van nálunk a káromkodók büntetésére vonatkozólag. Győr vármegye ugyanis 1668-ban ezt a statumot alkotta:

A káromkodón prima vice ötven ütessenek: másodsorban a káromkodók, százot, harmadszor pedig három százot. Ha pedig asszonyember káromkodik, vettessék az ötműbe és öt solo pane et aqua contenta egy héttel tartassék, miglen erről másképpen rendő a nemes vármegye. Ezt mindazonáltal úgy kell érteni, hogy az ki az olyan káromkodók közül pénzzel megválthatja magokat, tehát toties quoties 6 forintot adjanak, mely büntetést az compens magistatusa omnibus viis et modis megvegye rajtok, melynek fele az exccutor bíróé, fele pedig a községhez basznára fordítassék a beizetett bírságokból. Hogy ha pedig az ilyen káromkodók a földes urak rajta tapasztalják, tehát büntetésének le legyen a földesur, fele pedig az vármegye szükségére fordítassék. Ezek a káromkodó szók: *örög teremtette, örög adta, örög lelti, örög hitü, ó hitü, ó telkü* és ezekhez hasonló, Isten ellen való más káromkodó szók. Aki pedig az ilyeneket meghallaná és kompetens magistratusának meg nem jelentené, hasonló büntetéssel büntetessék.

E rendelkezésből pedig láthatja, hogy kétszáz év óta a magyar káromkodások szótára szépen gyarapodott. Pedig a nemes vármegye elég szigorú volt...

Med. Univ. Th. Izeni önnök, hogy az a cikk olyan régen jelent már meg, hogy ma visszatérni rá nem volna alkalomszerű. Ezért kénytelenek vagyunk érdekes és igaz fejtegetéseit félretenni.

R. S. Berzevics. Miután a szerződés lejárt s nem újított meg bármikor kitéheti a lakásból. Ha felemond csak udvariasagból teszi. Ön tartozik a felemondást elgádní, ha az két hétre szól is.

Luozatól. Laikusnak általában azt nevezik, aki valamely tudományban, művészetben vagy mesterségben nem szakember. Vagyis: a laikus a szakember ellentéte. Azonban ne tessék gondolni, hogy azért, mert valaki laikus, nem érhet semmibe sem, mint a szakember. Ellenkezőleg, számtalan eset volt már, hogy a tudomány és ipar legnagyobb lefedezéseit laikusok tették és a szakemberek csak tökéletesítették. Ma is ismerünk laikusokat, akik, bár egyetemet nem végeztek és diplomájuk nincs, önképzés folytán nemcsak zsenialitást, hanem tudás dolgában is teljesnek az úgynevezett „végzett” emberek.

Gentry. Lehet, de ez mindig mosolygást fog kelteni. A gentry szó szállóige a magyarságnak, a fogalom alatt kizárólag az ősrégi magyar nemes családokat kell érteni, melyek évszázadokon át egy vidéken domináltak, ingyenes közszolgálatot teljesítettek, a nemesi felkölésben részt vettek és többnyire csupán gazdaságukkal voltak elfoglalva. Ma természetesen nem egészen áll így a dolog, de azért egyetlen u nemes sem nevezhető gentrynek.

K. Z. Gyulafehérvár. Málna Ferenc vidám életképei a napokban jelennek meg kötetbe gyűjtve. A könyv címe: *Jósi és egyéb kis komédiák*; ára 3 korona. Megkaphatja minden könyvkereskedésben. — **B. G. Pasahare.** Jobb, ha most jelentkezik, amár lehet később is. — **Egy előfizető.** A tanulók névsora csak az intézetnek áll rendelkezésére. — **Hajnalka.** Holló-utca 4. — **D. I.** A hivatalok vezelőinek helyettesei fogadnak. Az időre vonatkozólag a nálunk, hogy a portánál válaszos levelezőlapon kérdés-közlők. — **F. I. B. Keresztúr.** Z. M. Vármegyei háza 3. — **V. L. Báthory-utca 4.** — **Skill. W. A.** Levelet nem érjük. — **V. I. Tolna.** Leibachban és Gráiban. — **Régi előfizető.** Singer és Wolner könyvkereskedése, Andrássy-ut. 10. — **K. M. Percseny.** Igen. — **Régi előfizető.** Nagykikinda. A mértéki pályát, főleg az építész-mérnöki vagy gépész-mérnöki pályát. — **K. J. Pitru.** Ugy van, amint megírta. Metternich Paula hercegnő szül. Sándor Paula grófnő él és Bécsben lakik. Az a híres lovas a hercegnő atyja volt, aki 1859. évben halt meg Bécsben. — **A. előfizető.** Hadbíró lehet az is, aki katoná nem volt, ha a megjelölt jogi végzettséggel bír. — **Érdeklődő.** 1. A város megkövetelheti, hogy a rendőrkapitány egyenruhát horjón. 2. Nem kell ahhoz semmiféle engedély. — **G. J.** Igen, meg lehet adni, sőt kereseti adóval is megterhelhetik. Ezt különben már másodsorban szerencsénk megüzeni. — **Némethi.** Meltóztatás az intendánszhoz, gróf Keglevich Istvánhoz fordulni kérelmével. Ha az nem segít a dologon, akkor hasztalan telebbezne a belügyminisztériumhoz, mert a minisztérium is csak tanárokól kérné be az információkat, tehát ugyanazoktól, akik kizártak. — **Egy előfizető.** Budapest. Postakézeli tanfolyam minden évben van, minden postaigazgatóság területén. Négy polgári iskola alapján halgathatja. — **Schoer Ottó.** Négy éven belül csak Wuff és Carré tartott állandó sirkuszt Budapesten. — **223.442 számú előfizető.** 1.

Grill cs. és kir. udvari könyvkereskedése, V. Dorottya-utca 2. szám. 2. Königl. Hoheit 3. Nem lett kegyvesztett, hiszen legkevésbésem unokája a királynak. 4. Udvarkepés. 5. Ha teik jövedelméből, tarthat. 6. Nagyon szívesen viszonyt tart fenn a családjával. 7. Ezidőszent Liptó-Rózsahegyen idők a kastélyban. — **Szigety.** 1. Várja be türelemmel, míg a kérvényt elintézik. Most a főhivatalkók jórszt szabadságon vannak. 2. Igen, fővesz. 3. Minden kereskedelmi iskolával kapcsolatosan van ilyen tanfolyam. — **Szent-István-díj.** Mindig Szent István-napján foltnak a dírt. — **Régi előfizető leányai.** Ilem, a 10 társaság szabályai című könyv minden könyvkereskedésben megkapható; ára 4.60 korona. — **Kávéházi olvasó.** Ugyanaz a címe, amelyet leirt. Helyisége az egyetem. Oda címezze a levelet. — **K. Kávé.** Zala-Egerszeg. A rendelt teljes szövegében még nem ismeretes. — **Beküldött versekről.** Együttess választ adunk, ami szolgálon megnyugtatóskura a türelmetlenkedőknek. — **T. F. Munkács.** Mi el vagyunk látva. — **R. M. Tállya.** Ha kedvet és képességet érez magában a katonai pályára, akkor ajánljuk. — **H. E. A.** Az a leghevesebb, ha kedves kisasszonynak szólítja. — **E. S.** Mibeit elolvassuk, mondunk róla véleményt. — **Gizella.** A délutáni órákban megtalálhatja a szerkesztőségben; itthon van. — **K. A.** Roppant munka a kétős tanulmány, de ha bírják, kisérleljék meg. Az intézet értesítőjében a részletekről pontos adatokat találunk. — **F. J. Liechtb.** udvarezeni iskolája küld prospektust. — **K. M. Csabrendek.** A földművelésügyi minisztériumból megkaphatja a részletes tudnivalókat. — **Sz. S. Szatárova.** Meltóztatás a nyugdíjintézet a'psabályait elkérni s az igazgatóságtól hiteles magyarázatot kérni. — **H. I.** Nem szabad a vádat látszatra alapítani. Ha azonban biztos a dolgában, tegyen jelentést a kamarának. — **F. G. A.** Katonai Lapok szerkesztőségébe, *Cerri* Gyulához (Almássy-ter. 15.) méltóztatás a reánk való hivatkozással válaszos levelezőlapon írni. — **F. Gy. Nagyvárad.** Szíves sorait köszönjük. — **A. B. Lupeny.** A két tartizó közül B, vagyis az, akinek a hivatást kártára rá kell adnia, nem mondhat *aut*, amíg ki nem derül, hogy az ő terce jobb; már pedig A addig nem köteles megnevezni a tercét, vagyis nem köteles 3 kártát elárulni s így B-nek a játékát könnyűvé tenni, amíg B rá nem adott az ő kártájával. — **K. S. D. Salancica.** 1. Lesz. 2. E. K. Prótáista-utca 9. A. A. Kender-utca 5. A. E. Albrecht-utca 4-8. A. K. Nagy János utca 21. — 3. Csekély összeget kap vissza, amint ezredenkint más. — **Szerencsés.** Pályázati Közlöny a neve. — **Egy előfizető.** Lehetőség. Legjobb, ha az anyakönyvezetözhöz bemegy s az eljárás módjait megkérdezi, ingyen ad fölvilágosítást. — **Egy hű olvasó.** 1. Adtak régen. 2. Méltóztatás a kiadóhivatalba befáradni, ott megkaphatja. — **Postatiszt.** A tanfolyam dolgában változás történt. Irjon a postaigazgatósághoz s onnét értesítik a tudnivalókról. — 1793. Kezdetleges rajzok ezt nem lehet megírni. — **B. I.** Sötét ruhában, de semmiesetre se irakban. — **V. E. Vidrészeg.** Az Akadémia titkári hivatala megírja a pályázat határidejét, ha válaszos levelezőlapon megkérdezi. — **M. D. Nyiregyháza.** Van egyéves kurzus is, amelyet a középiskolákban érettségizettek hallgatnak. A két éves tanfolyam egészen más. — **Sch. L. Süls.** Köszönjük, el vagyunk látva. — **J. G. 1000.** T. S. Múzeum-körút 31. — **K. A. Budapest.** A társaságok titkári hivatalai körül a pályázatok részleteit. — **Dr. G. H. Csikszere.** Rendelteseti helyére juttatuk. — **E. M. Kis-Uhely.** Forduljon az Országos Gyermekvédő Egyesülethez, Budapest, Csengegy-utca 20. A fölvetélt utanjárást igényel. — **R. V. Debreczen.** Kérem a Lappert-féle újságíródtól (Kerepesti-ut.) jegyzéket. — **S. H. B.** Klóbb a gimnázium nyolcadik osztályának különböző tárgyaiból, aztán érettség. — **Nagyszombati olvasó.** Mint a továbbiakból kitészik, az csak az értekezés főmunka szerencsésen fogalmazása. Nem hihető, hogy tendenciózus az a sor. — **N. B. Kaposvár.** A kértett égő magánviszonyait nem ismerjük. — **D. Gy.** Közhívetlen. — **Beol.** A magyarokat csak közvetve érintette a dolog. — **V. K. J. Öt éves előfizető.** Modosán. Bécs Közelebbi címzés nem kell. — **Sch. E. Sopron-Aóvcsd.** 1. Nem mondhat le a jogáról most már, hogy a harmadik sorozáson benmaradt. 2. Igen, megtarták a tanfolyamot, a folyamoddal azonban már elkésit. A pályázat már leirt. — **Milesz.** 1. Értésített okvetlen kap a kérvény elintézéséről, de azért okosan cselekszik, ha a jövő télvérről való látogatási bizonyítványt is becsatolja. 2. A rendeltélt ismét így intézkedik. — **B. J. Miskolc.** Így irandó: „melyet ezen levél visszaadása ellenében ki fogunk önnök szolgálatni. — **224.965. sz. előfizető.** Az országos művegyész még ma is dr. Feletár Emil. — **Volt szomszéd.** A vitás kilejezés nem sértő, de mindenesetre kellemetlen bizalmasodás olyan nőre nézve, aki nem szokott ismeretlen fiatal embereknek alkalmat adni arra, hogy olyan megmozdított használatnak vele szemben, ami csak bizalmas ismerősöknek s legfőkébb magánkörben volna megengedhető. — **E. J. Kemecse.** Köztelek, IX. Üllői-ut. 25. Előfizetési ára egy évre 20 korona. — **Sch. J. Nagykanizsa.** Csak középiskolai végzettséggel mehet a tanfolyamra. — **Szerelmen.** Méltóztatás egy kis türelemmel lenni, míg reá kerül a sor. — **L. S. 223.899.** 1. Reáltanoda-utcaban. 2. Középiskolai végzettség és testi alkalmatosság, ami orvosi bizonyítványokkal igazolandó. — **K. D.** Méltóztatás a kereskedelmi minisztériumhoz fordulni, csak ott van nyilvántartásban a jegyzékek. — **Zsibó kassza.** Valamelyik postaigazgatóság területén el kell végeznie a postakezelői tanfolyamot s aztán a kezelebből vizsgáznia. — **Vasutas.** Évi 2000 koronáig és megjelölt lakáspengíz felvitelű, ha jogvégeztsége van még többre is. — **R. M. Tállya.** Ha a hadapródkolába kívánja magát fölvetetni, május havában kell folyamodását a honvédelmi miniszterhez beadnia. A katonaságnál mindenki boidogulhat, aki komolyan fogja fel hivatását, szorgalmasan tanul és engedelmeskedni tud. A választás nem akadály, legelőbb a fejsőbb tisztí állá-

sokban, ahol erősen megrostálják az embereket. A kikeresztelkedés nem sokat javít a helyzeten. — **Diskréció.** 1. Sossem létezett. 2. Ara magyár szó s menyasszonyt jelent. 3. Latin szó, annyit jelent, hogy nem tartja magával összeferőnek ezt vagy amaz a dologot. — **K. J. Az** ezredparancsnokság elhalasztási engedélyt. — **R. R. Makó.** A városban még ismeretlen. — **B. P. Szeged.** Legközelebb sorra kerül az elbíráskodás. — **G. J. (A lengyel nő.)** Sablonos história, közönséges a hangja és tartalma. Közömbösetlen. — **Sz. M. Budapest.** Hanggye nélkül csak kéziratban veheti meg valamelyik színházgyűnkösénél s ez drága. Hanggye gyűnköl bármelyik zeneműkereskedésben kapható. — **Sz. Gy. Szerencs.** Köszönjük, el vagyunk látva. — **R. J. Bekés-Csaba.** Egyes díszítéseket szobrokat a magánpénztárából fedez. — **H. I. Budapest.** Nem tuduk, mit reklamál. — **M. Szegsárd.** Aki nem teljesíti ígéretét, szöszgő. De ez nem újság, régi igazság. — **F. S. Pont** nélkül, úgy tudjuk. — **K. S. Csepreg.** 1. Jókai Márk 1825. február 23-án született. 2. Intézőnek, gondnoknak vagy ügyelőnek szokták nevezni. — **G. B. Déva.** Vegye meg Abányi Eminek a Magyar Könyvtárban megjelent Márciusi dalok című ízelőt. A Kossuth sirja című ódát különben pár hete közzétük. — **Bécsi magyar.** 1. Magyar ezred nincs ott. 2. Joga van pályázni, de nem biztos, hogy alkalmazzák. — **Zongoraművész.** Amerika. Valamelyik minisztérium segédhivatala a legalkalmasabb. — **Magántanuló.** A nevezett intézmények, ha pártolói vannak, segítik. Van több egyesület is, de ezek iskolák szervezésében működnek s így nehezen érhet ott eredményt. — **Zágrábi vasutak.** A közös törzés ielületessége az oka mindennek. Szíves üdvözlét. — **L. J. Losoncz.** Államsszavittellani vizsgáló. A pénzügyminisztériumhoz kell folyamodni. — **Könyves K.** Az Enke daloskönyvében megtalálhatja. — **Veszprémi.** Jókai még nem írta meg. A másik kettőnek téves lehet a megjelölése, mivel így ismeretlenek. — **O. M.** Az Országos Színészegyesület után megszeresheti. — **Sz. J. Kaposvár.** Bathory-utca 4. szám alatt lakik.

Sorsjegyek.

A. J. Budapest. 5755/42 m. kir. nyereményközlőcsőn sorsjegy 328 koronát, 1106/21 osztrák vörös kereszt sorsjegy 28 koronát nyert. — **Claudius** 555/6 olasz vörös kereszt sorsjegy 10 lírát nyert. A nyereményt Szalai és társa bankháza Budapest, VII. Erzsébet-körút 12. sz. kifizeti. — **R. S. régi előfizető Kaposvár.** 7471/93 magyar vörös kereszt sorsjegy 13 koronát nyert. — **L. H. Zsurk.** A tévedés lapunk részéről történt, amennyiben a 78435 számot közzétette 78455 szám helyett. Az ön sorsjegye nem nyert. — **Bohri.** St. J. KasszaBód. M. S. Kaba. B. Zs. Horth. H. Gy. Szamos-Dob. H. G. Temesvár. T. M. Nagyberek. U. J. Új-Dálya. B. J. Rimasombat. S. M. E. J. 43. U. L. Söjtör. P. M. Telek. M. J. Aranyos-Maróth. A. R. R. Gy. Lyután. Dr. St. L. Dunapentele. F. H. Volcs. H. M. Nyiregyháza. B. F. Kis-Terence. sorsjegyeik nem nyertek.

A KRONDORFI A LEGJOBB NYÁLKAOLDÓ GYÓGYVIZ.

Szalai és Társa bank és váltóüzlete
a m. kir. szab. osztályozottak főtanácsa
Budapest, VII. Erzsébet-körút 12.
Vesz és elad sorsjegyeket, érték papirokat és állam-papirokat a napi áron, elad sorsjegyeket részletekért, ellenőrző a sorsjegyek buszáit, beváltja a kisorsolt sorsjegyeket és az esedékes számlá-vényeket. — **Pénzkölcsönt** nyújt mindennemű sorsjegyre és értékpapírokra.

Napirend.

Naplár: Hétfő, szeptember 15. — **Római katolikus:** Nikodém vt. — **Protestáns:** Nikodém. — **Görög-ortox:** (szeptember 2.) Mamant. — **Zsidó:** Elul 13. — **Nap kél:** 5 óra 22 perckor. — **Nyugszik:** 5 óra 55 perckor. — **Hold kél:** 4 óra 36 perckor délután. — **Nyugszik:** 2 óra 40 perckor éjjel.

A miniszterek nem fogadnak.
Nemzeti Múzeum. Allattár, nyitva van délelőtt 9 órá-tól délután 1 óráig. — **Tobbi tárai** 1 korona belépődíjjal tekintetők meg.
Nemzeti Szalon állandó kiállítása (Ferenciek-tere 9. sz.) délelőtt 9 órá-tól este 6 óráig. Belépődíj 50 fillér.
Téknodóra: Iparmúzeum. Nyitva délelőtt 9—12 óráig. Közeleddesi Múzeum a Városligetben nyitva a. e. 9-től 12 óráig és délután 3—8 óráig.
Az Akadémia Goethe-szobója nyitva délelőtt 10—12-ig. Múzeum könyvtár a. e. 9—1 óráig.
Akadémiai könyvtár délután 3—7-ig.
Mentő-egyesület helyiségei a Markó-utcai egyesületi házban 8 órá-tól 6 óráig.
Egyetem fűszekert az Üllői-uton délelőtt 7 órá-tól 12 óráig és d. u. 2 órá-tól 7 óráig.
Allattár a Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szakkönyvtár és keleti mintatár: V. kerület Váci-körút 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelemförtémet-gyűjtemény, továbbá a ház-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetők áruviszákat is eszközöl) a városigeti ipart csarnokban nyitva: délelőtt 9 órá-tól 12 óráig és délután 3 órá-tól 6 óráig. A külföldi kirendeltségek kompozit üzem-vezetése (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Hétfő, 1902. szeptember hó 15-én.

Julius Caesar.

Szomorújáték 6 felv. Irtá: Shakespeare. Fordította: Vörösmarty Mihály.

Személyek:

Julius Caesar	Ivánfi	Lucilius	Faludi
Octavius	Beregi	1. polgar	Vizvári
Antonius	Szacsay	2. polgar	Gabányi
Brutus	Gyenes	3. polgar	Ujházi
Cassius	Császár	Calpurnia	Rozsahágyi
Metellus	Császár	Calpurnia	Fáy Sz.
Popilius	Magyar	Portia	Hegyesi
Decius Brutus	Pálffy		

Kezdeté 7 1/2 órákor.

VIGSZÍNHÁZ.

Hétfő, 1902. szeptember hó 15-én.

A polgármester ur.

Bobozat 3 felvonásban. Irtá: Schönthan és Kadelburg. Fordította: Zempléni P. Gyula.

Személyek:

Kovácskai	Hegedűs	Dr. Sebestényi	Góth
Ilona	Hunyady	Dr. Solymár	Győző
Ágota	Lenkei	Kalmár Zsófi	Hegedűsné
Piroska	Fabian	Juci	Bálint
Gyuri	Bárdi	Vince	Kassay
Gerlefalvi	Tapolczai		

Kezdeté 7 1/2 órákor.

NÉPSZÍNHÁZ.

Hétfő, 1902. szeptember hó 15-én.

Katalin.

Eredeti nagy operett 3 felvonásban, egy változással. Irtá dr. Béli László. Zenejét szerzte Fejér Jenő.

Személyek:

II. Katalin	Hegyi	Mária	Kormos
Gr. Gurackij	Kenedich	Oiga	Nyári
Buranov Ivan	Szabó	Télemaque	Németh
Trojkov Fedor	Tollagi	Duplessis	Kury
Alekszej	Nagy	Anica	Harmath
Sunderland	Ujvári	Gregor	Kiss M.
Dackov	Belezai	Tiszt	Delli

Kezdeté 7 1/2 órákor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Hétfő, 1902. szeptember hó 15-én.

A színház.

Vig operette 3 felv. Zenejét szerezte Ziehrer C. M. Magyarországiak Feld Aurél és Mérei Adolf.

Személyek:

Gilka, herceg	Boross	Malter Prém	Delli
Mimi, táncosnő	Szabó	Roland	Farkas
Blitz Fritz	Sziklay	Anna	Lányi
A feleség	Kornai	Kampel	Mátrai
Rodenstein	Margó	Kampelné	Sellő
Muggenheim	Almási I.		

Kezdeté 7 1/2 órákor.

URANIA SZÍNHÁZ.

Hétfő, 1902. szeptember hó 15-én.

Velence.

Irtá Desseowffy Arisztid.

Kezdeté 7 1/2 órákor.

FOVÁROSI NYARI SZÍNHÁZ.

Hétfő, 1902. szeptember hó 15-én.

Rózsanyilás idején.

Énekes boház énekekkel, táncokkal 3 felvonásban.

Kezdeté 7 1/2 órákor.

VAROSLIGETI NYARI SZÍNHÁZ.

Hétfő, 1902. szeptember hó 15-én.

A demokrata.

(Kuruc László Mór.)

Eredeti fővárosi életkép dalokkal és táncokkal 4 felvonásban. Irtá Feld Mátyás. Zeneje Barna Istváné.

Kezdeté 7 órákor.

Gyorsírási és gépirási szakiskola.

Másoló és sokszorosító iroda. (Copyng Office). VII. ker., Kazinczy-u. 3. l. em. 7. (Kerepesi-ut mellett).

Az ország gyorsíróegyesület gyorsírási és gépirási szakiskolájában a szelemből magyar és német gyorsírási levelező és vitairól Kaiser Gizella úrnak vezetésével német, magyar, angol, francia és német nyelvű kurzusokra a beiratkozás 9-ig tart.

Az egyesület a jól végzett növendékeket el is helyezi. Gépirási tanfolyamok: Remington-Standard, (Rem.) Pay-sho, Underwood, east. New Century Calligraph, Smith-Premier, Grandall, Frister et Rossmann, Ideal Hammond, Empire, fém- és papírtípusok, körleveleket, pályamunkák, hirdetések leírását vagy sokszorosítását az egyesület olcsón vállalja.

Kíváncsi leveleket árusít vagy prospektust küldök.

FŐVÁROSI ORFEUM

Waldmann Imre igazgató
Nagymező-utca 17.

Ma:

A 6 Postillon
bucsu-főllépése.

Holnap, szep. 16-án:

ujdonságok estéje.

Az előadás 8 órákor kezdődik.

A téliertben reggel 5 óráig Vörös Elek előadásokra hangversenyek.

9951. számú

„Eljárás papiranyagul alkalmas rost-anyagnak tözegebl való előállítására” című, 1897. július 3-ról kelt magyar szabadalmára vevők vagy engedményesek kerestetnek.

Szives ajánlatok „W. E. 5799” alatt Mosse Rudolfhoz Bécs, I. Seilerstätte 2. intőzendők.

13095. számú

„Eljárás kovácsuor, illetve bárnőrú vegy-
leteknek tovább könnyen feldolgozható
fluorvegyületekkel való átalakítására”
című, 1897. május 19-ről kelt magyar szabadalmára
vevők vagy engedményesek kerestetnek.

Szives ajánlatok „W. B. 5767” alatt Mosse Ru-
dolfhoz, Bécs, I. Seilerstätte 2. kértetnek.

Kézpénzkölcsön Földbirtokokra.

a becserélt háromnegyed részéig 4% ellenében
15-60 évi törlesztéssel. Kalkuláció birtokos és
teleknyvi hivatal közzétűnd be.

Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi Intézet,
tel. 42. GURRÉ Ferenc.

Budapest, VI. Váci-körút 39. szám.

Fennállása óta közel 200 millió koronát meghaladó köl-
csönöket konvertált.

— Alapították 1896-ben. —

BAYER-féle MAGYAR

TURISTA-TAPASZ

nyusztum-, borkéreg- és borkeményedés
ellen biztosan és gyorsan ható szer.

1. eredeti tekercs 40 fill. 2. 20 fill.

korona beküldése után bérmentve küldi az
egyedül kizsoltó a.

„Vöröskereszt gyógyszerár.”

Budapest, VI. Andrássy-ut 84.

Kapható gyógyszerárak és drogeriákban.

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

Uj gyakorlati irány a nőnevelésben.

A hazai ipar és otthon-munka előmozdítására a

Budapesti Nőruhaipar Szövetkezet

együtt a ruházódásban a "takarékoskodást és a házasság felállítását, másként, hogy az
urt családok leánygyermekét a szövetkezet után keresetforrásra jussanak,

gyakorló-tanmühelyt

rendelkezett be, melyet a tagjai részére fontartott kézműszakkonnan kapcsolatosan, egy
tantervvel, a franciákból és egy angol szabás vezetnek. A tanfolyam 8 osztályból áll
a kilenc hónapig tart, megkövetel a tanítás két időszakon, délelőtt 9-től 12 óráig és délután
3-tól 6 óráig tartanak. A délelőtti időszakon a tanítást havonta 30 koronára, a délutáni időszakon
20-éval oldozható. Teljesen kezdők részére 6 havi tartama előzetes tanfolyam van, ennek
a tanfolyam havonta 15 koronára. — Beiratkozás folyó évi szeptember 7. és 8-án reggel 9
órákor a szövetkezetnél VIII. Fűtő-utca 7. szám alatti írtaléptelen (Baronassé és
József-körút sarkán), a villamosváltó megállóhelyénél (Károlyi) oszlopoknál.
Igazgatóság: Bárd Daniel Ernőné, gróf Hugonai Kálmáné, Boueno Vidár Vilma,
Helm Peter, Jetrovics Farkas Gizella, Róza Károly, Vicián Antal, zilali Kissné
Zachár Anna.

Mielőtt

féra, su- vagy gyermek-
rúkat rendel vagy vesz, szí-
vosokelőt saját érdekében
Koon testvérek Budapest,
Károlyi körút 30. szám alatti
áruházában az újonnan megie-
lent nagy képes árjegyzőket
kérni, melyek nagyon bérmentve
küldünk.

Hűlőgépek

választáshoz
Igen előnyösen maradékok
arabák, V. ker. 1. sz. Váci-
körút 9. és az udvaron (Házi-
Barkóczy-féle házban). Aláírt
nagy maradékokat a legúj-
munkák és új típusú hűlő-
gépek, szelvényekből, érná, pa-
pucs és damasztárkban, szí-
nos szabott árak mellett. Ne-
nem felelő árak visszavételnek
és a pénz visszafizetnek.

Részletfizetésre

arany, ezüst, és ezerek,
szobrok és ingák az ol-
csón kapotok.

Grünberger Armin Béla

IV. Váci-utca 30. I. em. 23.

Nagybirtok

elérkezése. Vb. Welsh-
bacher Endre adósnok-
hoz tartozó Nagymezőre, Ka-
racs-terény közepén tartozó
birtok, a karacs-terényi
1. sz. téglanyagon felvett

3646/93/1200 magyar hold
kiterjedésű és a 5. sz. téglanyagon
felvett 423/92/1200 magyar
hold kiterjedésű földbirtok-
ok, mintán a f. évi július

16-án megírtott árverés
előtt a birtokot utólag
folytán hatálytalaná vált,
újabb most már végleges
bírói árverés alá kerül-
nek, mely a tulajdoni kir.

Járásbíróságnál 1902. évi
szeptember hó 25-én d. e.
10 órákor fog megírattani.

A tulajdoni kir. birtoknyel
1. sz. téglanyagon felvett birtoknál 18024
K. 30 fill., a 6. sz. téglanyagon
felvett birtoknál 496 K. 40 fill.
összege van megállapítva.

Bővebb értesítés, birtok-
nyel és árverési feltételek
Bécs 4-től dr. Simonpó-
nok irodájában, Budapest,
V. Váci-körút 76.

Jóbb családhoz

teljes ellátásba elfogadunk egy
f. ur. kisgyermekét, a f. polg.
szert. tanterv szerinti, élénk ké-
zőt nevelő tanárnak és úgy a
zongora, mint minden más tan-
tárgyban. Külső oktatás és gam-
má részvétel, külön szobá.
Cím a kiadványban. 471

Külföldbejárati
elegáns, bútorozott, világ-
gás, tisztá, és f. ieromment
szoba, pontos és tiszta lá-
sai és minden kényelemmel
ellátva, hólyegnek vagy
utaznak azonnal kiadó. Fi-
szerege átlagosan 20 K. 15.

Szip lakás.

Két szobát, nagy szoba, nagy al-
szoba, egy udvar, sz. fű-
dizsóna, előszoba stb. földszin-
ten, évi 450 frt házbérlé, no-
venember kiadó. Cím: VIII.
ker., Zörgőcsa 8 sz. 4238

Magy. kir. államvasutak.
123583/902. szchoz.

Pályázati hirdetés.

A magy. kir. államvasu-
tutak igazgatósága a jövő
1903. évi n. évi 1. évi 1905.
év végeig szükséges a lán-
pa és lámpasalkatások
szállításának biztosítását
őnátván, eziránt nyilvá-
nos pályázatot hirdet.

Az ajánlatok legkésőbb
f. évi szeptember hó 27.
déli 12 óráig a magy. kir.
államvasutak igazgatósá-
gának anyag- és leltár-
beszerzési szakosztályá-
hoz beértesztendő, a
bánapézt pedig f. évi
szeptember hó 26-án déli
12 óráig a magy. kir. ál-
lamvasutak főpénztárnál
letendő.

A pályázatra vonatkozó
részletezett feltételek, a
mennyiségek, ugyszintén
a szállítás feltételek a
magy. kir. államvasutak
anyag- és leltárbeszerzési
szakosztályánál (Buda-
pest, Andrássy-ut 73. sz.)
megtekinthetők.

Budapest, 1902. aug. hó.
Az igazgatóság.
(Utánnomás nem díjazt.)

Tankönyvek

a felső kereskedelmi isk. számára.

Tanárok, szülők és magántanulók figyelmébe ajánlja.

A magy. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztérium által engedélyezett felső kereskedelmi iskolai tankönyvek jegyzéke.

Megrendelhető Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai) és. és kir. udvari könyvkereskedés kiad-
hivatalában Budapest, VI. Andrássy-ut
21. szám alatt.Magyar olvasókönyv. Dr. Balassa Józseftől. I. kötet
3 kor. II. kötet 2 kor. 80 f. II. kötet 3 kor.Poetika Olvasókönyvvel. Dr. Négysy Lászlótól. 3
kor. 20 f. Dr. Riedl Frigyesztől 2 kor. 80 f.Rhetorika Olvasókönyvvel. Dr. Négysy L.-től 3 kor.
20 f. Dr. Riedl Frigyesztől 2 kor. 60 f. Dr. Zlinszky
Aladártól 3 kor.Irodalomtörténet, olvasókönyvvel. Tóth Sándortól. I.
kötet 3 kor. 20 fill. II. kötet 2 kor. 80 f. Dr. Váczy
Jánostól. I. kötet 4 kor. 80 f. II. kötet 3 kor. 80 f.

Dr. Weszely Ödönytől.

Magyar versstan. Bekicsi Ignáctól. 1 kor. 20 f.

Költői alapismeretek. Tócsa és Lócsától. 2 kor. 40 f.

Magyar helyesírás szabályai. Összeállította Hoffmann
Mór. 40 f.

Magyar fogalmazás. Sándor Domokostól 3 kor.

Parancsok. Kölcsey Ferencétől. 80 f.

Német grammatika (Deutsche Grammatik). Felsmann
Józseftől. 2 kor. 80 f.Német nyelvtan. (Deutsche Sprachlehre). Fleischhacker
M. Fr. és dr. Kárpáti L.-től. 2 kor. 80Francia-magyar és magyar-francia szótár. Dr. Theisz
Gy. és Matskássy J.-től. Francia-magyar rész,
1-IV. füzet. Egy-egy füzet 1 kor. 25 f.

Francia társalgó. Dr. Kálmán Mikstól. 1 kor.

Francia nyelvtan. Dr. Kemény F. és Klimó M.-től.
1 kor. 20 f.Francia stílusgyakorlatok. Kemény és Klimó M.-től
1 kor. 20 f.

Róman nyelvtan. Alexy Gy.-től. 2 kor.

Fizika. Kont Gyulától. 2 kor. 80 f.

Chemia és aritmetika. Dr. Hankó V. és Pacholek
Gy.-től. I. kötet 2 kor. 40 f. II. kötet 2 kor. 80 f

Chemia Dr. Ásbóth és dr. Hankó V.-től 2 kor.

Egyszerű és kettős könyvtétel Bán Samutól. 4 kor.

Wilhelm Józseftől. I. rész 3 kor. II. rész 3 kor.
Zachár Gyulától 5 kor. 60 f.Irodai munkatétel. Bogó S. és Havas M.-től 3 kor.
60 f.Peldatár kereskedelmi irodai munkatételhez. Kárpáti
Béla. V kor. 40 f.Kereskedelmi ismeretek. Garai E. és Pinterits K. 2
kor. 40 f.

Általános üzleti könyvtétel. Zachár Gy.-től 8 kor.

Kereskedelmi ismeretek, jog- és szokások. Zachár Gy.-
től 10 kor.

Példatár üzleti könyvtétel. Zachár Gy.-től 10 kor.

Változó jog- és szokások. Zachár Gy. és dr. Mattya-
sowsky L.-től 4 kor.Kereskedelmi számítás. Bogó S. és Havas M.-től. I.
kötet 2 kor. 40 f. II. és III. kötet 3 kor. 20 f.Algebra. Lengyel S.-től. 2 kor. 40 f. Dr. Mocnik F.
és Schmidt A.-től.